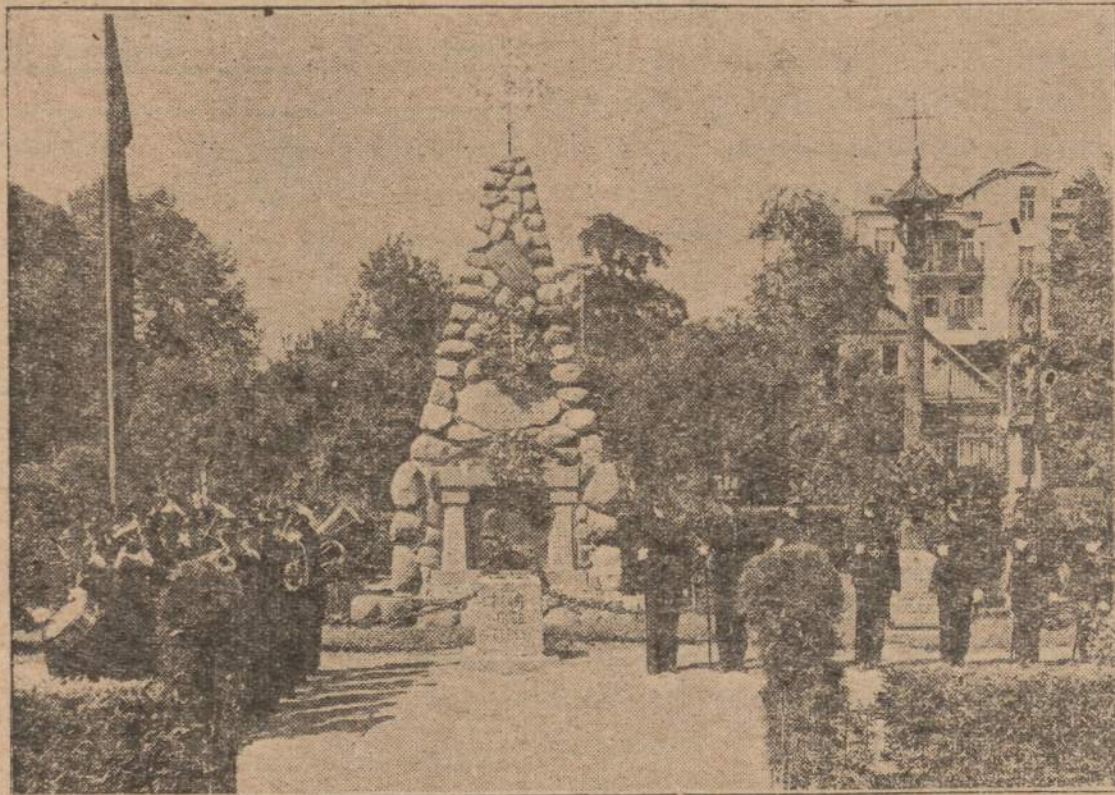

Naujienu Antroji Dalis

NR. 556

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XVII METAI

Karo muziejus Kaune Lietuvos nepriklausomybės laikais

J. VLKS.

SIAURAI TEKLIŪVA KAS PLAČIAI RĖŽIA

Per Vilniaus radiją buvo paskelbta tokia žinutė:

„Antri metai lietuvių rašytojo Vinco Krėvės - Mickevičiaus tėviškėleje, Varėnos rajono Subartonių kaime restauruojama rašytojo gimtoji sodyba. Jau atnaujinamas gyvenamasis namas, aptverta tvora, atnaujinti rašytojo naudoti namų apyvokos reikmenys, įrankiai ir baldai. Pabaigus namo ir sodybos restauravimo darbus Subartonyse bus įrengtas rašytojo Vinco Krėvės - Mickevičiaus vardo memorialinis muziejus“.

Žinoma, jei ir okupacijos gyvenimo sąlygose atsiranda tokių, kurie rūpinasi jau mirusių pasižymėjusių asmenis pagerbti, tai verta pasidžiaugti.

Bet prašosi tokios pastabės. Pasakyta lietuvių rašytojo Vinco Krėvės - Mickevičiaus. Kodėl prie Krėvės - Mickevičiaus reikėjo pridėti žodį „lietuvių“, — ar tai suabejota, kad jo būta lietuvių? Ne! Tai maskvinio okupanto atrūgos. Matykite, dabar Lietuvoj viešai esama tik tarybinių rašytojų, lietuvių dingę... Jei kas iš lietuvių dailiosios raštijos srityje ką nors kūrė, tai pogrindyje arba kalėjime ant sienų savo užrašais pasireiškia...

Ir dar. Maskviniai okupantai visus, vienais ar kitais sumetimais pasitraukusius iš Lietuvos dėl bolševikinės okupacijos, apšaukė nacionaliniais buržuaziniais banditais. Vėliau tą apšaukimą kiek sušvelnino, — tenkinos juos vadinę buržuaziniais nacionalistais, o štai Vincas Krėvė - Mickevičius jau reabilituotas. Sveikintina!

O kaipgi jo nereabilituoti, jei jis plačiai rėžė ir savo nuveiktais darbais tokias žymes paliko, kurių tyłomis apeiti net maskvinis okupantas ne-

sugeba. Jei Vincas Krėvė - Mickevičius būtų pasilikęs Lietuvoj, neabejotinai jam vieta buvo numatyta Sibiro vergijos stovyklose. Iki šiol pavergtoje Lietuvoje niekas nedrįstų prisiminti, kada ir kur Vincas Krėvė - Mickevičius mirė, kaip nedrįstama iki šiol spaudoje ir susirinkimuose suminėti visų tų mokslininkų, rašytojų lietuvių pavardes, kas Sibire mirė arba gyvi dar užsienyje gyvena.

Vincas Krėvė - Mickevičius jau miręs, nepavojingas okupantams, tad leistina sąlyginiai jį prisiminti.

Kristijonas Donelaitis, prieš 250 m. gimęs, „laimingesnis“, nepaisant, kad jis ir gimė „Kalingradskoj oblasti“, tai yra Lietuvos žemėse Karaliaučiaus - Tilžės srityje. Taip, laimingesnis, nes maskviniai Lietuvos okupantai tuoj jo pavardę reabilitavo ir išlaisvino iš cenzūros. Matykite, jis parašė METUS, kur aprašė baudžiamą ir baudžiauninkus. Tai toks baubas, kuriuo išverstikailiai komunistai mėgina bauginti kolchozininkus.

Kristijono Donelaičio pavardė pasidarė visų taip plačiai žinoma, populiarė, kad, pasak sovietinių rašytojų savaitraščio, Literatūros ir Meno pranešimo:

„...Lazdynėlių kaimavietyje, kur prieš pusterčio šimto metų stovėjo poeto giminis namas, numatoma pastatyti paminklinį akmenį, apšodinti parką ąžuolais ir sutvarkyti lankytojams privažiavimą“.

Susimesta net restauruoti Tolminkiemio bažnyčią, kur buvo Kr. Donelaičio klebonauta, o buvusią kleboniją, kaip ir dalinai bažnyčią, norima

(Tęsinys 4 pusl.)

Dienu Skeveldros

1. Užpraeitose „Skeveldrose“ pavartotas terminas *kultūrmainys* vieną (atsitiktinį?) skaitytoją rintai sukaikino. Ans klausia: 1) kaip tas žodis sudarytas, 2) kodėl jo nėra jokiame žodyne.

Sudarytas? Ogi kaip ir: *veidmainys*, t. y. *veidą mainantis*. Panašiai: *kultūrą mainantis*, arba: „kultūrinių“ mainų keliu į Vakarus atvykstantis Kremliaus pareigūnas (M. Sluckis, A. Bieliauskas, E. Mieželaitis ir tt). Dar gali būti *mainininkas* ir *maineiva*.

Nėra žodynuos? Ak, žodynai nespėja su gyvenimu. Juk prieš keletą metų ir pačių „kultūrinių“ mainų visiškai dar nebuvo. Ir JTO steigėjai nei manyti nemanė, kad koks nors chamas, batą nusiavęs, rmtį ir tvarką drums!

„Rytai“ (skaityk: Kremlius) ne iš karto atidengia savo veidą...

2.

O dabar dėl pačių „mainų“ iš principo. Jei Mizara (ar koks kitas mizerija — grafo-manas) spausdinasi okupuotoje Lietuvoje, partijos „vidaus reikalas“. Bet jei... tremtinys ar senosios emigracijos intelektualas, tai, švelniausia tariant, talka okupantui. Čia pilnai tenka sutikti su Aloyzu Baronu, kurs reikalą, šitaip yra apibūdinęs:

3.

Pažiūrėkime, kaip „kultūrmainikavimas“ atrodė ir tebeatrodo pas mūsų pietų kaimyną — pas lenkus. O Gomulkos režimo juk ir lyginti negalima su okupacine padėtimi Lietuvoje.

Du „tūzai“ paskubo laimės bandyti. Tai M. Waiskowiez, mums pažįstamas iš P.O.W. (pirmosiomis Nepriklausomybės dienomis), ir Cat — Mackiewicz, „Slow“, tremty gi „Lwow i Wilno“ redaktorius, egzilinės lenkų vyriausybės buv. premjeras. Ir abudu nusvilio nagus. Waiskowiez verčiasi paskaitomis, o Cat niekinimu Vakarų (ypač anglų). Tai leista! Daugiau? — tai jau „partija nuspręs“. Waiskowiez nebeatpažįsta savo knygos apie Monte Casino, o kitų perspausdinimo „byla“ pas cenzorių (jau bene 4 metai). Ir judėjimo

laisvė gana ribota. Nutildė, ir gana... „mainų“.

Poetas Galczynski, grįžęs žymiai anksčiau — dar Bieruto metais, kai leido jo raštus, nei „nagų neprikišo“, nes cenzūra pati susitvarkė (ir... sudarkė!). Tasia pat su Slonimskio raštais. Tasia pat su Lechon kūryba. Štai „Kontynent“ Nr 23-24 rašo, kad vieną jų straipsnį Varšuva perspausdino, bet išmetė tokius pvz. sakinius: „Mums negresia joks soc-realizmas“. Bijo ir šešėlių...

4.

Dėl kelionės iš šiapus į anapus. Mėnraštis „Kultura“ atidžiai sekė Gomulkos „revoliuciją“. Linkėjo kuo labiau atsipalaiduoti nuo Kremliaus. Bet kai pasirodė, kad Gomulka nėra revoliucionierius, bet senjojo režimo lankstesnis moderatorių, ir „Kultura“ atšalo. Legaliu keliu į Lenkiją neįsileidžiama nei „Wiadomosci“, nei „Kultura“, nei jokia knyga iš Vakarų. Viskas pro... cenzūrą, arba — vienašališki mainai (iš anapus į šiapus, bet ne iš šiapus į anapus).

Dėl atskirų kelionių į anapus „Kultura“ (visų tolerantiškoji pažiūra) sako:

„Krašto neprivalo lankyti... rašytojai, publicistai, politikai, laikraščių redaktoriai“. Iš viso kas tremty rašo, tegu leidimo į anapus neprašo!

5.

Lenkijoje kolei kas dar veikia ribota opozicija (bent seime ir spaudoj, pvz. kad ir „Pax“, o kard. Wyszynskio ypač). Iš Lenkijos lankosi giminės, ne — vyriausybės intelektualai (teatralai, dailininkai ir tt.). O kas gi, deja, atvažiuoja iš okupuotosios Lietuvos?! Ar iš tikro „toks pat, kaip tu ir aš!“ (anot vieno bičiulio žurnalisto maža taiklų išsireiškimą)?

M. Sluckis, kai anapus, kartais rašytojas (jei neina „partorgo“ ar „pirminės organizacijos“ nario pareigų), bet šiapus... „kultūrmainys“, daugiau nieko. Dar jo „ispūdžiai“ nebaigti, bet čia keletas „žingsnių į Chruščiovo taktą“:

„L. ir M.“ Nr 4 rašoma: „vargšai emigrantai, kurių graudi eisena pro „Laisvės“ statulą pirmena nesiliaujanti rožančiaus lašėjimą drebančiuose, kaulėtuose pirštuose...“

Bet tai dar kalbama apie uždarbio emigraciją. Apie politinę emigraciją ans sako, kad „suranda Ameriką ir tie, kurie pilni neapykantos ir pagiežos darbo žmogaus išsilaisvinimo kovai, jo iškeltai viltingos spalvos vėliavai... Be-

(Tęsinys 2 pusl.)

Dienų Skeveldros...

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

je, šitiems ir ieškoti nieko nereikia — Amerika juos suranda pati, nesvarbu, kas jie bebūtų: *fašistų parankiniai iš Rytų Europos ar kruvinojo Kubos diktatoriaus Batistos bude liai...*

Ir kokia gali būti kalba su "turistu" M. Sluckiu? Beje, antroj savo "ispūdžių" daly išsireiškia ir šitaip:

"vienas lietuviškų nacionalistų laikraštėlis".

Ar tai kalba rašytojas ar... politinės policijos žandaras?! Br...

6.

Vartau "Amerikos Lietuvių Bendruomenės" Nr 29. Na, ir linksmas kažkoks St. B. "Spaudos lapų paraštėje" sakosi, kad *"reikės mums dar tam tikro auklėjimosi"*. Ir *"tam tikrą"* "pedagogiką" pradeda nuo "Dienų skeveldrų". Be kita ko, prikišdamas "gudragalviavimą", "kitų melaginimą", "išeina iš krašto" ir tt.

Kvietimo į tolimesnę "pedagogiką", deja, negaliu priimti ir turiu tarti (maža kaimyniškai):

— Žaisk sau pats vienas, p. St. B. Ašmi esu užimtas kitais reikalais.

Kai ką, tiesa, gali stebinti pats faktas, kad St. B. savo "higieną" dėsto biuletenyje, kuris leidžiamas bendruomenės lėšomis (ir platinamas per apylinkių valdybas, t.y. tarnybiniu keliu). Kągi padarysi, jau laudies išmintis įspėja, kad versto būdo žmogus menę pavėčia į priemenę...

Informacijai tenka pridurti, kas "Biuletinį leidžia JAV LB Centro Valdyba. Redaguoja ir administruoja Komisija: St. Barzdukas, Vl. Braziulis ir Ed. Karnėnas, talkinama K. Augulio.

7.

Be "A.L.B.", paštas atnešė Londono lenkų spaudos biuletinį. Viena žinutė tikrai įdomi. Tai "Zyciw Warszawy" statistika. Pasirodo, iš JAV į Lenkiją 1956 m. buvo nuvykę 999 asmenys, 1957 m. — 3.785, 1958 m. — 7829, 1959 m. — 9.141 ir 1960 m. apie 11.000.

Iš Kanados į Lenkiją: 1956 m. — 200, 1957 m. — 577, 1958 m. — 1.212, 1959 m. — 1.563, 1960 m. — apie 1.600.

Tai turistiniai mainai. Iš tikro. O kiek iš JAV į okupuotąją Lietuvą? Ir kiek iš Lietuvos į JAV? Be to, Lenkija visa lankoma, o okupuotoji Lietuva — Kaunas ir Vilnius, ir kai kuriais vieškeliais pravažiuoti neišlipant.

8.

Veidu į Lietuvą! — dienos isakymas Nr 1. Stebėti, regėti ir žinoti visą okupuoto krašto gyvenimą. Bet "veidu į Lietuvą!", tai dar ne "į kelius okupantui!"

Revizionistinės prošvaistės iš 1956-57 ir 1958 m. kone visai užgniauzta. Aišku, rusena atskiro lietuvio smegenyse ir širdy. Pasyvaus pasipriešinimo

1961 METŲ KELEIVIO KALENDORIUS

Keleivio kalendorius yra kasmet laukiama knyga. Joj visada ko nors naujo, susijusio su gyvenamais metais atrasi. Atrasi ne tik tai dienai parašyto, bet neprarandančios vertės dalykų ilgesniam laikui. Kaip į enciklopediją tenka laiks nuo laiko dirstelti kas apie tąjį, anąjį parašyta, taip ir Keleivio kalendorius yra tokia knyga, kuria pravartu ir vėlesniais metais susidomėti.

Štai šiais metais laiku prisiminta socialinis draudimas. JAV socialinio draudimo klausimas prezidentinių rinkimų metu buvo gyvai svarstomas. JAV darbo žmonių unijos-brolijos turi daug nuopelnų darbo žmonių teisių gynimo srityje, kartu ir uždarbių kėlime bei darbo laiko trumpinime, bet socialinio draudimo sritis dar laukia savo kovų iki atsieks tuos tos srities darbininkų laimėjimus, kuriuos turi kai kurių Vakarų Europos valstybių darbininkai.

Mūsų tarpe mėgstamas linksniuoti kultūros klausimas, bet retai kas rašo apie lietuvių kultūrą iš senesnių amžių. Štai darbšti ir kruopšti dr. Vanda Sruogienė aptaria kaip susidarė ir kas sudaro senovės lietuvių kultūros pagrindus. Straipsnis 10-ties puslapių, ir kiek daug jame vertingų minčių prisaikstyta.

Pavergtoj Lietuvoj maskvinių komunistų mėginama išprausti Vincas Kapsukas - Miekevičius savo rūsies stabu žmo-

aiškiausį pavyzdį mums paduoda Amerikos komunistų redaktoriai. Tai lyg gyvas paveikslas rūsčios okupacijos fone. 2 vaikinukai Kaune šaligatvy sustoję ir į rusišką paklausimą atkerta: *"Čia Lietuva, pilieti!"*

Beje, lenkai kurį metą bandė tokius emigracijos ir krašto ryšius: — perka savo tėvynės universitetams knygų ir kt. mokslo priemonių, įrengia spec. laboratorijas ar vaikų darželius. Tai "X ir Y kolonijos tremtiniai". Bet dabar jau "mainai" Maskvos tipo. Gaunama iš New York, N. Y., o rašoma, pvz. "Stalingrado traktorių fabriko darbininkų auka". Mūsų atveju ir to neleista.

Ak, kokie tad mainai? Ir kas iš anapus atstovauja? Kolchozo pirmininkas? — juk ans klasiškas bolševikinės baudžios vos urėdas, varovas!

Negi mes jau visiškai apakę?!

9.

Geriau išiklausykime į toki iš anapus geležinės uždangos atėjusį humoro pavyzdį:

..Laiminčio "socializmo" šalyse įvesta gramatikos reforma. Reforma, aišku, liaudies naudai. Ažni reformai lietuvių kalba, kuri turėjo 7 linksnius, dabar bus 8 linksnių.

Naujasis linksnis vadinasi "liquidativus" ir atsako į klausimą: *kas, ką?*

J. Cicėnas

nėms. J. Kaminskas sudėjo savo ir kitų pastabas apie V. Kapsuką, dabar - komunistų tramdomos spaudos visaip garbinamą. Žinoma, septyniuose puslapiuose daug ko nepasakysi, bet kas suminėta, jau sukelia įvairių minčių, kartu ir abejonių.

Trumputė Dvynuko skilimas, A. G. parašyta satyra — kandus juokas, bet gyvenimiškas ir nepamirštinas:

Ir kai pūzrą penkiapūrij
Griebia angelo nagai —
Lieka Pilviškiuos kepurė,
O Chicagoj pinigai...

Keleivio kalendoriaus nepamiršta ir Baltasis maras — džiova, nors ši liga JAV jau nėra pabaisa. Tačiau šis tas apie ją žinoti visiems pravartu. Toliau seka visokie patarimai kasdieniniam gyvenimui. "Gyvenimas Lietuvoj" straipsnyje apžvelgiama, kokiomis priemonėmis buvo įgyvendintas sukolchozinimas ir daug kitų naudingų žinių ten aptinkama.

Paduodama duomenų apie tai, kiek metų sukako nuo Amerikos nepriklausomybės paskelbimo, nuo Bizantijos kalendoriaus metų, nuo Romos įsikūrimo ir panašiai, bet kodėl pamiršta Lietuva?

Ar nebūtų įdomu žinoti, kiek metų praslinko nuo Lietuvos vardo atsiradimo, nuo jos valstybės įsikūrimo, nuo baudžiaivos panaikinimo, nuo Lietuvos žmonių krikšto ir panašiai. Manding, tokios žinios būtų smalsiau skaitomos negu kiek metų praslinko pagal žydų, japonų, graikų, magometonų kalendorius. Tikimės, kad kitų metų Keleivio kalendoriuje ir tai rasime.

Kalendorius baigiamas V. Mykoliaičio - Putino parašytu eilėraščiu apie Kunigaikštį Žvainį. Būtų lyg skirti šie žodžiai mums ir Lietuvai:

*Vai eisiu, aš eisiu, nors skauda širdis,
Atgal į mieląsias tėvynės šalis.*

*Dar ilgai ji skurs ir kentės,
ir raudos*

Dėl mano ir jos sopulingos skriaudos.

*Bet vėl ateis laikas, išnyks debesiai,
Ir saulė spindės jos padangėj šviesiai,*

*O jūs, kur man kruvinat širdį nūnai,
Prapulsit visi be žymės, kaip sapnai.*

Matau aš, ant jūsų niekingo likimo

Išspausa žymė prakeikimo.

Gera, kad prisiminta, kas V. Mykoliaičio - Putino buvo seniau parašyta, bet derėjo padėti datą ir nurodyti iš kur paimta.

Na, tai kasdienybės smulkmenos. Tokie neapdairumai visiems pasitaiko, bet geriau, kad jų nebūtų.

1961 m. Keleivio kalendoriaus kaina 75 centai. J. Vlks

Kas dirba — duonos neprašo, kas skaito — "N-nas" išsirašo.

AFRICAN VIOLETS

America's most widely grown house plant. We grow hundreds of new, different, unusual varieties as well as the old favorites. Our H-4 Special: 3 assorted "double" African Violet plants (our choice) sent postpaid for only — 2.75. Order from this ad.

CATALOG FREE

Send postcard for our big, colorful catalog on Buell's African Violets. Gloxinias and other Gesneriad plants, seeds, soil. Tubers and Rhizomes.

ALBERT H. BUELL

Dept. A. F. Eastford, Conn.

RECEIVE 6% INTEREST

Reguliarus taupymas užtikrina saugią ateitį. Pradėk taupyti su bet kokia suma. Pinigus visada galite pasiimti kuomet jums reikia. Pradėkite savo einamą sąskaitą šinadien. Mes apmokame visas pašto išlaidas.

STARS & STRIPES

SAVINGS & LOAN ASS'N, INC.

8226 Fenton St.

Silver Springs, Md. — A. F.

GENTLEMEN:

Enclosed is \$..... Please open account immediately

Name

Address

City State

SIUNTINIAI

I LIETUVĄ

ir kitus kraštus

Jūsų pristatyti ir iš Europos (iš katalogų). Siunčiame akordeonus, gitaras, siuvamas mašinas ir kt. Viskas žymiai nupigintomis kainomis.

Overseas Cargo Co.

514 W. Pershing Rd. (39th St.)

CHICAGO, ILLINOIS

Tel.: OA 4-9079

Vedėjas P. NEDZINSKAS

GRADINSKAS

FM RADIJU

NET KELIOS DEŠIMTYS

Stereo patefonai, TV, Vėsintuvai

J. G. Television Co., 2512 W. 47 St.

FRontier 6-1998

Pardavimas — Taisymas,

Sekmad. uždaryta.

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Leidimai — Pilna apdrauda

ZEMA KAINA

R. ŠERENAS

2047 W. 67th Pl. WAibrook 5-8063

IS TOLI IR IS ARTI PIGIAI

PERKRAUSTAU

(MOVING)

BALDUS IR IVAIRIUS DAIKTUS

Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.

ANTANAS VILIMAS

3415 So. Lituania Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

Tel.: FRontier 6-1882

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.

— SATURDAY, FEBRUARY 18, 1961

ANTANAS MISKINIS

ANT LIGAJO EŽERO KRAŠTO

Dalis pirmoji – herojinė

Minėdami Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 43 metų sukaktį, čia perspausdiname poeto Antano Miškinio poemą "Ant Ligajo ežero kranto", kur poetas taip nuoširdžiai ir lyriškai apdainuoja Lietuvos Nepriklausomybės kovas ir mūsų nepamirštamus savanorius. Kitame "Naujienu" priede tilps antroji šios poemos dalis.

1.

Ant Ligajo ežero kranto
Siūbuoja beržynai ir šiandien;
Kai pirmasai sniegas jau krenta,
Baltuos pataluos paskendę.

Čia upių banga išsilieja,
Tolyn kažkur ledą išgrūda,
Išsprogsta klevai pakelėje...
Žmogus paberia dirvon grūdus.

Pavasarij, žalią gegužį,
Saulėj apylinkės maudos.
Prie kelio žilvyčiai suūžia,
O gojuose gegužės rauda.

Tai žydi alyvos ir ievos,
Ir debesys eina iš lėlo.
Geras nuostabiai šičia Dievas,
Palaimina pirmąjį lietų.

Visi Barkų kaimą čia žino.
Vadina jį taip iš rašto.
Kur želia ir bala beržynai
Ant Ligajo ežero krašto.

2.

Praėjo keliolika metų
Dirvonoūs užaugo jau vaisiai.
Tokių rudenių nebematom —
Ruduo neramus buvo baisiai.

Ir snigo, ir lijo, ir vėjai — — —
O pakeles darganos mirkė.
Ir žinios neramos atėjo
Į Barkaus sukrypusią pirkį.

Praėjo ir dienos ir Kūčios,
Tvoras ir padaržes užpūstė,
Žvarbus vėjas vakaris pūčia
Ir atneša nerimą rūstų.

Močia niekaip suprasti negali,
Kuo taip rūpinas tėvas ir sūnūs.
Žiūri, žiūri pro stiklo langelį,
Mato — linksta beržyno viršūnės!

— Kur jūs eisit, vaikeliai, keliausit,
Ir mus vienus paliksit su tėvu? —
Vakare vyrus motina klausia,
Pasakykit viską vardan Dievo.

3.

Su pavasariu reikia suspėti;
Jau saulė vėliau užsimerkia.
Eina vyrai keliais klumpėti
Nuo Šventosios, Ventos ir nuo Merkio.

Ir vyrai nuo Nemunū renkas,
Nuo Dubysos, Neries ir Mūšos.
Ima šautubus drąsiai į ranką,
Ir pėsti išeina į mūšį.

Smarkiai Nemuno lytys paplūdo,
Smarkiai liejasi upė Šventoji!
Dar smarkiau tėvų žemę panūdo,
Verst iš vargo artojai sustoję.

Greitai upės ištvinę nurimo,
Tekėjimą lėtina spartų.
Tik artojų kareiviai arimuos
Vagas nuogais durtuvais varto.

Dygsta rūtos, lelijos ir mėtos
Dirvonoūs, kur kraują palieta — — —
O artojai granatomis mėjo,
Kulkas žemėn lieja, kaip lietų.

4.

Praėjo pavasario išas.
Ir Ligajas ledą nuvarė.
Ir gervės ir žąsys jau grįžo:
Laukuos ir pakluonėse gera.

Laukai ir pakluonės taip tykios,
Tik patiestos balinti drobės

— Tai gal jau bėda atsitiko,
Vaikus negerovė pagrobė?

Šitaip molina jaučia neaiškiai,
Bet kitiems pasakyt nesiryžta;
Sapnavo išmargintą laišką,
Kad vienas, jaunesnasai, grįžta.

— Kam aš senatve pasiguosiu? —
Ir močia bežiūrint nuliūdo.
— Užaugo liekni, kaip du uosiai,
Paskui ir išėjo abudu.

Tik ežeras supas vienodai;
Vienodai varydamas bangą.
O motinai laukt nusibodo —
Ir laukt, ir žiūrėti pro langą.

5.

Per vasarą visą tą kartą
Tai siautė pakrantėm lietuvių.
Dirvonai šrapnelių suarta —
Seniai tokia nuolaika buvo.

Tą dieną keistokai atrodė —
Vanduo Dauguvoj pasruvęs.
Sekminės. Žydėjo ir sodai,
O Barkus prie apkaso griūvo.

Draugai prieblandoj susiję,
Jaunesnįjį užkasė Barkų.
Šlėmėjo žilvytis be vėjo
Ir uosis linguodamas verkė.

Tą vakarą tėvo pakaimėj,
Prie vieškelio atsisukimo.
Gegulė kukavo nelaimę —
Kukavo, lig balsas užkimo —

Ruduo. Lapelius vėjas darko,
Išskrido ir gervės ir žąsys.
Negrįžta namo vienas Barkus,
Negrįžta sūnus jų mažasis.

6.

Negi vienas ten Barkus kovės,
Ir ne vienas namo negrįžo —
Ne vienam jam dar stovi
Vidur lauko mediniai kryžiai.

Tada šaukė pavasario balsas
Iš nevalios, namų ir bado.
Nebuvo kada ilgai delsia
Ar kilkuo patriotais dedas.

Visų upių ten vandenys veržės,
Sausų medžių ten linko šakos.
Isiklausė padaržėj beržas,
Ką naujojoj seklyčioj šneka.

Buvo daug dyvinių epizodų,
Ne visi ir poemon telpa.
Sausos lazdos atžėlė soduos,
Anta slenksčio motinos alpo.

Taip nuėjo pavasaris šuoliais,
Per paraką, plieną ir ugnį.
Aukso žvaigždės per naktį puolė
Į Ligajo ežero dugną.

8.

Ant Ligajo ežero kranto
Beržynai rūkuose paskendę.
Dar šiandien keleivis suprantą,
Kokią užauja šaunią legendą.

Paukščių kelias nakčia pasikėlęs,
O Grįžulas ežeru plaukia.
Prie vieškelio Rūpintojėlis
Tyli sodai, daržai ir palaukės.

Skraido varnos. Sparnais juodaisiais
Užstojusių tylą sukarmo.
Pro čia grįžo kareiviai kadaise.
Bet sugrįžo namo be Barkaus.

Saulėlydis ežere skęsta,
Sakas tykiai pakaria uosiai,
Sunkios varpos pakluonėse bręsta,
Kitos dainos nuaidi Barkuose.

Svyruoja beržynai ir šiandien,
Sugaudžia gražiai, kaip iš rašto.
Kad čia buvo tikra legenda,
Ant Ligajo ežero krašto.

Meškeriojų nuotyčiai

Kol buvau jaunas ir gyvenau Lietuvoje, tai meškerės neimdavau į rankas. Tuoju prisimindavau rusišką posakį: "Na odnom koncu červiak, na drugom — durak" (Viename gale kirminėlis, kitame — kvailelis). Subrendus į pilnus vyrus, nuomonė pasikeitė ir tuo vadinauoju "kvaileliu" pats tapau. Ne tik eiliniu, bet tiesiog aistringai meškeriojimo pasidariau. Ypač laikau maloniausiu meškeriojimu — žiemą. Nebesu-laiko namuose nė pūgos, nei šalčiai 10 laipsnių žemiau nulio, nei pagaliau blogas sunkiai išvažiuojamas kelias. Jeigu tik yra proga, tai būtinai atsirandu "Fox" ežero kuriame nors kampe. Apie žiemos laiko meškeriojimo malonumus gali suprasti tik meškeriojotojas. Štai prakerti eketę. Mauni ant kabluko kirminėlį, ir vos tik spėja kihminėlis į vandenį nusi-leisti, žiūrėk, plūdė jau ir nere-si. Griebi meškerkotį ir su dideliu atsidėjimu keli žuvelę į viršų. Ištraukus žuvelę tik ap-maudas paima. Mažutis pasi-šiaušęs ešeriukas. Nors ir la-bai retai, bet pasitaiko, kad užkimba tokia žuvis, nuo ku-rios svorio net meškerės siū-las trūksta, arba kablukas at-linksta. Po tokio įvykio jau visą savaitę gali kitiems pasipasako-ti, kokią didelę nelaimę teko pergyventi. Užsikabinusi didelė, didelė žuvis pabėgo.

Bet be malonumų, kartais meškeriojotojams tenka pergy-venti ir nemalonumų. Štai tik-ras atsitikimas. Iš Chicagos Marquette parko keturi lietu-viai prieš porą savaitių nuva-žiavo į ežerą meškerioti. Kaž-kas ėmė ir papliurpė, kad apie 20 mylių toliau, jau Wisconsin valstijoje, Powers ežere labai gerai kimba žuvis. Ypač gerai kimbančios lydekos. Neturėda-mi Wisconsin valst. meškerio-jimo leidimų, jie sumojo, kad šaltyje niekas jų negaudys. Tad susikrovę visus meškeriojimo įrankius, atsirado Powers ežere. Prasikirtę eketes, pradėjo meš-kerioti. Laimė nepaprasta. Vienas iš jų pasigavo dvi lydekas, kiti po vieną. Ir nepastebėjo, kaip prie jų atsirado du polici-ninkai. Viso to pasėka buvo prastoka. Sugautas ne tik Po-wers, bet ir Fox ežere žuvis tu-rėjo suleisti atgal į ežerą. O už meškeriojimą be leidimo visi keturi meškeriojotojai turėjo prieš teismą aiškintis ir dar po \$25 pabaudos sumokėti.

Tai, matot, ir meškeriojų malonumai virsta kartais dideliais nemalonumais.

Na, o aš pats, kaip meškerio-tojas, sunkiai nukentėjusiems reiškiu mano didžiausią ir nuo-širdžiausią užuojautą.

Stasys Juškėnas

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
"NAUJIENOS" KIEKVIENO
DARBO ŽMOGAUS
DRAUGAS IR BŪČIULIS
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, FEBRUARY 18, 1961

UNITED PRESS - NAUJIENŲ Photo
Lawrence Van Etten iš Indian River, Mich., rodo 169 svarų stūrį (sturgeon), kurį jis pagavo Burt ežere. Didžiulė žuvis buvo 7 pėdų ir 1 colio ilgumo.

Kviečiame į Naujienų banketą

Pavasarinis NAUJIENŲ banketas įvyks kovo 5 dieną Lietuvių Auditorijoje. Be įdomios meninės programos, bus skani ir sotė vakarienė. Galima eiti į banketą pavieniems, poromis ir grupėmis. Stalai bus 10 asmenų grupėmis. Vienam asmeniui ticketas kainuoja \$6.00.

Tiketų galima gauti NAUJIENŲ Administracijoje darbo valandomis. Atsiuntus pinigų čekiu arba Money Orderiu, ticketai bus pasiųsti paštu. Be to, tiketų į banketą galima gauti pas Aleksą Ambrose, Adelę Burbiene, Karolį Aleksiūną, Kristiną Austin, A. Čižauskienę ir Juozą J. Prancką.

Kviečiame čikagiečius iš anksto užsisakyti ticketus į banketą.

Banketui Ruošti Komisija

Prof. Vaclovo Biržiškos

SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 pusl. Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigus pasiūsite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago 8, Illinois

GERIAUSIAS ANGLŲ KALBOS ŽODYNAS

A. Lallo Angliškai-lietuviškas ir Lietuviškai-angliškas žodynas yra plačiausios apimtys ir praktiškiausias iš visų iki šiol išėjusių žodynų.

Kito tokio plataus ir išsamaus žodyno artimu laiku nenumatoma išleisti. 1256 pusl. Abi dalys vienoje knygoje, prištas stipriuose kietuose viršeliuose Kaina \$14.

Siųskite čekį arba money orderį:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

Siaurai tekliūva...

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

sutvarkyti, nes nuo karo nukentėjo. Klebonijoje žadama memorialinis muziejus įruošti.

Deja, neprisiminta, kad Kr. Donelaičio šalis rusų okupuota, surusinta, ir tiek surusinta, kad net buvę vietovardžių pavadinimai surusinti ir Lazdėnai *jau nebe Lazdėnai*, bet Krasnoznamensk, Tolminkiemis *nebe Tolminkiemis*, bet Illinskoje. Tiesa, maskoliai pirmais metais Tolminkiemį pavadino Tolominkemsk, bet maskolio dvasia nenurimo, iki neatsirado Illinskoje.

Žinoma, būtų tikra nesąmonė laukti iš Literatūros ir Meno savaitraščio bendradarbių, kad jie viešai primintų bent tų vietovių pavadinimų sumaskolinimą. Jau ir tiek džiugu, kad Kr. Donelaičio negali užmiršti ir net parūpo jo gimtinės vietos papuošimas atitinkamais paminklais ir užrašais atžymėti. Galimas daiktas, kad greta vyresniojo brolio — rusų kalbos, užrašai bus ir lietuvių kalba.

Kristijonas Donelaitis tikrai laimingas, kad gimė prieš 250 metų. Jis parašė Metus. Už to kūrinio parašymą niekas jo nepersekiojo. Berods, Kr. Donelaičio gyvenamais metais taip pat buvo maskolių jo gimtinė trumpam laikui okupuota. Kai iš Kr. Donelaičio buvo pareikalauta, kad jis savo pamokslu bažnyčioj pašlovintų rusų caro vardą, tai Kristijonas Donelaitis per pamokslą suminėjo, kad prašytas pašlovinti tokį tai ir tokį, bet jis jo nepažįstas, nežinąs, tai ir neturi ką pasakyti.

O jei Kr. Donelaičiui būtų tekę bolševikmečiu toje pačioje vietoje, t. y. Tolminkiemij klebonauti, tai jau gerai būtų buvę, jei dar gyvas būtų išgabentas Sibiran, o ne vietoj sušaudytas, kaip tūkstančiai kitų to krašto gyventojų.

GERA NUOTAIKA PALAIKO SVEIKATA

Tai dr. John A. Schindlerio paskaitos santrauka. Paskaitą skaitė ir ji buvo transliuojama iš Wisconsin universiteto radijo stoties, WHA. Dr. E. Vincent Askey, tada buvęs Amerikos Daktarų Draugijos pirmininkas, rekomendavo "The Reader's Digest" žurnalui paskaitą išspausdinti, ir ji buvo išspausdinta to žurnalo 1949 m. gruodžio laidoje. Iš "The Reader's Digest" žurnalo vadovybės buvo gautas sutikimas pėsrispauzdinti Naujienose dr. Schindlerio paskaitą, išvertus ją į lietuvių kalbą. — Red.

Esu gydytojas ir žinau, kad žmogus paveldi tikstantį įvairių negalavimų ir kad vienas iš to tikstančio pasitaiko tiek pat dažnai, kiek kiti 999 kartų. 50% žmonių JAV, lankančių gydytojus, yra tos ligos aukos. Kai kas linkęs manyti, kad net daugiau, kaip 50%. Vienoje gerai žinomoje pietinėje klinikoje buvo užregistruota 500 atvejų, iš kurių 386, t. y. 77% parodė tą vienintelę ligą. Bet kurio amžiaus ir bet kurio gyvenimo būdo žmonės gali susirgti ta liga. Dar daugiau: šios ligos diagnozė ir gydymas labai brangiai kainuoja.

Aš delsiu prieš pasakydamas, kaip vadinasi ši liga, nes jos pavadinimas gali betarpiškai sukelti nesupratimą. Pirmiausiai turiu pasakyti, kad tai nėra tikra liga. Bet neapsigaukite. Ją vadino psichoneurozė. Dabar ji žinoma psichosomatinės ligos vardu (somatic - fizinis). Ir tai nėra liga, kuria sirgdamas, pacientas tik mano ligonis esąs. Skausmai dažnai būna tiek pat stiprūs, kaip sergant tulžies pūslės uždegimu.

Psichosomatinė ligų sukėlėjai nėra nei bakterijos, nei virusai, nei navikai. Jų sukėlėjai — kasdieninio gyvenimo aplinkybės. Aš mėginau rasti tai ligai tinkamą pavadinimą, bet teko naudoti tris, iš kurių kiekvienas apibrėžia tos ligos tris skirtingus laipsnius. Tai susirūpinimas, sunkumai ir pagieža (angliškai care, difficulties, troubles; autorius toliau naudoja sutrumpinimu c. d. t., kurį ir mes pasilaikysime). Tas, kurį sukausto stori, nepamušami c. d. t. šarvai, nepajėgia iškilti į džiaugsmo ir smagumo sferą ir suseraga psichosomatinė liga.

Skiriame tris pagrindines kenčiančių nuo c. d. t. grupes. Pirmąją grupę sudaro žmonės, visada pesimistiškai nusiteikę. Aš važiauvau kartą pro vieno pažįstamo ūkį. Buvo vasaros diena, ir aš galvojau: "Samas galės tikrai džiaugtis puikiu avių derliumi". Aš pasukau į ūkį ir pasakiau Samui: "Samai, jūs turite puikų avių lauką". "Taip, bet vėjas sulaužys avižas, ir aš negalėsiu jų piauoti", — atsakė Samas.

Bet jis jas nupiovė, iškūlė ir pardavė gera kaina. Vėl jį sutikęs, aš paklausiau: "Na, Samai, kaip ten buvo su avižomis?" "O, derlius buvo geras, kaina taip pat buvo gera, bet, žinote, kai avižas taip gerai uždera, tai jos labai nualina žemę."

Šitokie žmonės neišvengiamai suseraga psichosomatinė liga ir — be to — sunkia forma. Kaip taisyklė, jie tampa invalidais visam amžiui. Jų negalima pagydyti.

Antrąją grupę, kuriai priklauso visų mūsų daugumas, sudaro žmonės, visada turintieji rūpesčių, visada baimės apimti. Jei jie neturi rūpesčių namie ar tarnyboje, tai jie rūpinasi dėl ponios Smith, gyvenančios kaimynystėje. Kodėl ji leidžia savo dukteriai grįžti namo po vienuoliktos valandos vakaro? Juk mergaitei gali atsitikti kas nors blogo?

Trečiąją grupę sudaro žmonės, sergantieji akutine c. d. t.

Gal jie patys įstumia save į tam tikrus rūpesčius, piniginius ar šeimyniškus. Paprastai juos lengviau gydyti, negu antrosios grupės ligonius, o šiuos pastaruosius tikrai lengviau, negu pirmosios grupės.

Kokių būdu c. d. t. sukelia liga? Norėdami tai suprasti, mes turime atkreipti dėmesį į tai, kad galvojimas nėra vien tik smegenų funkcija: galvojimas įtraukia visą kūną į koreliatyvių nervų impulsų seriją, impulsų, kurių centras smegenyse. Atskiru atveju tai teisinga tada, kai emocijos paveikia mūsų galvojimą. Psichologas William James bene geriausiai apibrėžė emocijas, kad tai dvasinis stovis, pasireiškiantis matomais ar šiaip pastebimais kūno pakitimais.

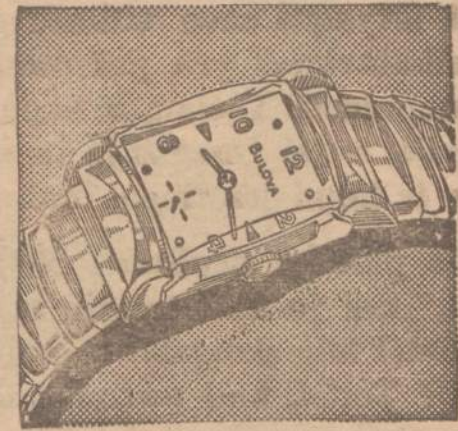
Viena iš tokių matomų emocijų — pyktis. Jums nereikia sakyti, kad kas nors pyksta. Pykstančio veidas parausta arba išbala; akys išsiplečia; raumenys įsitempia tiek, kad ima virpėti. Čia — dvasinio stovio pasireiškimas kūno pakitimais.

Kitą emociją — sumišimas.

Veido įkaitimas tikrai nereiškia, kad žmogus turi odos ligą. Šiuo atveju sumišimas iššaukia kraujo indų išsiplėtimą veide.

Trečias nemalonių emocijų pavyzdys: asmuo, kuris vemia arba alpsta, pamatęs kraują. Kraujo vaizdas sukelia tiek nemalonių minčių, kad skrandis (Lėšmų 7- pusl.)

DIDELIS IŠPARDAVIMAS JEWELRY - LAIKRODĖLIŲ ★ DEIMANTŲ ★ URMO KAINOMIS

BENRUS, BULOVA, ELGIN, LONGINES

NUOLAIDA DOVANOMS SIŪSTI LIETUVA.

- Kišeniniai laikrodėliai \$1.95
- Šveicariški 7 akmenėlių laikrodėliai vertės \$15 po... \$4.95
- Auksiniai laikrodėliai, geltono aukso, 17 akmenėlių, vertės \$59 po \$35.95
- Auksiniai žiedai su akmenėliais vertės \$10 po \$4.95
- Deimanto žiedai vertės \$100 po \$59.95
- Custom Jewelry vertės \$3 po \$1.00
- Kliperiai plaukam kirpti \$4.50
- Deimantiniai režtukai stiklui pjauti \$3.75

Gintaras už pusę reguliarios kainos.

BUDRIK FURNITURE

3241 So. HALSTED ST. CALUMET 5-7237

Atdara pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais iki 9 val. Sekmadienį 11-5.

Budriko radio programos sekmadieniais iš stoties WHFC, 1450 kil. 2:15 po pietų.

COSMOS TRAVEL BUREAU

skelbia
1951 EKSKURSIJAS Į LIETUVĄ
Apžiūrėk miestus —
Aplankyk gimines.
Specialinės grupinės ekskursijos ruošiamos lėktuvais arba laivais.

Dvi specialios kelionės su M. S. BATORY Į LENINGRADĄ Balandžio 12 ir Liepos 11 — 1961

Vietų skaičius ribotas Reikia rezervuoti iš anksto

Mes taip pat padedam atkelti jūsų gimines iš USSR

Smulkesnių ir pilnesnių informacijų rašykite arba skambinkite

COSMOS TRAVEL BUREAU, INC.
45 W. 45 St.,
New York 36, N. Y.
Tel.: Circle 5-7711

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, FEBRUARY 18, 1961

ALICE STEPHENS DAINININKIŲ PLOKŠTELĖ
Ištraukos iš 20-mečio Jubiliejinio koncerto, naujausių, lietuvių kompozitorių kūrinių

I pusė — SONATA in D Major — Bruno Markaitis, S. J. Igrota garsaus smuikininko — Francois D'Albert ir pianisto — George Lawner

II pusė — KODĖL DAINELĖ — St. Šimkus
AI, SIUNTĖ MANE EŽERAN — V. Banaitis
VAKARO ILGESYS — A. Vanagaitis
BATSIUVELIS — J. Zdanius
SUSKAMBĖJO — J. Kačinskas
VEJŲ ŠVENTĖ — B. Markaitis
MOTINOS KALBA — Vl. Jakubėnas

Išeis 1961 m. kovo 1 d., — ant — B. & F. Budapest Gold Label R. C. A. Victor.
STEREO — \$5.95 (priedė 50 centų persiuntimui), Hi-Fidelity \$4.95.

UŽSISAKYTI GALIMA DABAR:
Alice Stephens, Chicago Conservatory, 64 E. Van Buren, Chicago 4, Ill.
Jonė Bobinienė, 1530 So. 49th Ave., Cicero 50, Ill.

NAUJA LELIŲ RŪŠIS... 25 c. KIEKVIENA
Stambi Oregone išauginta gėlė, kuri Jums žydės dar šiais metais.

Dabar Jūs galite turėti rinkinį lelijų (Daylilies) labai pigiai. Jų kaina buvo nuo 75 c. iki \$1.50 kiekviena, dabar po 25 c. Įvairiausių spalvų: raudonos, vario spalvos, rudos, ružavos, auksinės, kremavos ir kitokių neįprastų spalvų bei atspalvių. Prie kiekvienos gėlės yra kortelė su parašu.

Užsisakykite dabar, kad turėtumėte šiam pavasariui.

20 išvardintų spalvų, kiekviena kitokia \$5.00 arba jei jums per daug, tai

10 išvardintų spalvų, kiekviena kitokia \$3.00, tai mažiausias kiekis, kurį galima užsisakyti. Visos su kortelėmis, apmokėtas persiuntimas.

SALMON SHEEN, laimėjęs STOUT MEDAL, aukščiausias medalis 1959 m. bus duodamas su kiekvienu užsakymu.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
SIŪSKITE DOVANAS VELYKOMS

Geriausiam patarnavimui pasirinkite seniausią bendrovę Chicagoje, kuri jau nuo 1947 metų pati turi pasirašiusi sutartį su INTURISTŲ MASKVOJE.

Mūsų imamas patarnavimo mokestis pigiausias. Per mus siūsti siuntiniai pasiekia gavėjus greičiausiai Turime didžiausią pasirinkimą geros rūšies prekių.

Atvykus automobiliu, dviejų valandų parkinimo išlaidos atlyginamos. Prasykite naujo katalogo.

TELEFONUOKITE:

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

Phone: WA 2-9354

220 S. STATE ST. Chicago 4, Ill.

MŪSŲ ŽINGSNIAI

Leidžia Santara ir Samb! Sviesa Chicagoje.
Redaguoja Rita Kavolienė
Medžiaga siūsti: 622 Nicholas St., Defiance, Ohio

4 METAI

NR. 7 (122)

BEPRASMIŠKUMO REIKŠMĖ

— Kodėl būti tuo ir tuo (pvz. lietuviu), kodėl daryti tai ir tai (pvz. rinkti žurnalui leisti aukas), — viskas beprasmiška! — Su tokiomis nuotaikomis, taip ar kitaip išreikštomis, akademinio jaunimo tarpe neretai tenka susidurti.

Ar tikrai viskas (pvz. lietuviškoji veikla) beprasmiška, savyje beprasmiška, ar greičiau šis "beprasmiškumo pajutimas," visko ištuštėjimas, nėra paties žmogaus trūkumas — žmogaus, kuris šį jausmą savyje nešioja?

Jis nešioja savyje savo paties kaltę.

Giliausias žmogiškosios psichologijos reikalavimas yra pilnai išvystyti savo vidines galimybes, visą savo potencialą. Šis reikalavimas yra sąmoningai žmogus gali jo nepajusti. Tačiau, ir nepajustas, šis reikalavimas palieka būtinybę, ir jei žmogus jo neišpildo, jo gyvenimui irūksta esminės ir labai lemtingos dalies.

Jis palieka nepilnas. Nepilnam žmogui "viskas beprasmiška," nes jo asmenybėje trūksta prasmę kuriančio organo.

Kodėl taip daugelio šiandien pajuntama ši "visko beprasmybė"? Todėl, kad paviršutiniškų reikalavimų patenkinimas yra nustelbęs giliausiojo reikalavimo patenkinimą. Momento malonumai atrodo svarbesni negu savęs atvėrimas didžiosioms kultūros ir istorijos gilesniojo kitų žmoniškumo provokacijoms.

Kartais psichiniai ligonys pasveiksta, kai jie išsiaiškina sau, jog jų giliausias reikalavimas yra (ir visada buvo) — *kurti* (meną, sąjūdį, didelę draugystę ar kt.) Jie kaip tik dėl to ir sergo, kad nepajuto, ko jiems labiausiai reikia. Mes sergame beprasmiškumu (mūsų neurotinė *Zeitgeist*), kai kasdienybės nuotaikomis, trivialiu bendravimu ar primityviais naminiiais rūpesčiais užslegiame savyje kūrybos ilgesį ir didžio siekio dinamiką.

Iš mūsų namų iškeliavusi prasmės dvasia vėl juosna sugrįš, kai atrasime savyje savo didybės potencialą, mūsų pačių (ne vien likimo) nuskriaustąją.

Kaip gali prasmės išsekimu (gyvenime, veikloje) *skustis* tas, kuris dėl jos — žūtbutinai, kasdien, su draugais, su priešais, su giminėmis ir su nepažįstamaisiais — nesigrumia?

R. L.

Algirdas Landsbergis apie lietuvių kūrėjus Amerikoje

Rašytojas Algirdas Landsbergis, atvykęs į Chicago jo veikalo "Penki stulpai turgaus aikštėje" amerikiečių premjerai, nepašyktėjo laiko ir davė santariečiams ir svečiams Jaunimo Centre apžvalgą apie lietuvių rašytojo problemas, kurios kyla, rašant amerikiečių publikai. Prelegentas pastebėjo, jog vienas iš pagrindinių lietuvių išsivijos rašytojų uždavinių Jungtinėse Valstybėse yra amerikiečių ir lietuvių kultūrų sąlyčio išsprendimas. Lietuvių rašytojų kūriniuose, kurie pasirodė pirmaisiais jų gyvenimo metais Amerikoje, atsispindi šių dviejų kultūrų susidūrimas. Vyraujančios nuotaikos yra sytymo pajutimas, stipriai besireiškiantis lietuviškoji kolektyvinė sąmonė, vaizdavimas gimtosios žemės po šventumo skraiste. Tuo tarpu naujasis pasaulis piešiamas chaoso spalvomis; į amerikietišką gamtovaizdį žiūrima su nepasitikėjimu, europietiškomis akimis, pasigendama istorinio sąmoningumo, įgyto Europoje. Kaip pavyzdžius prelegentas paminėjo ankstyvuosius H. Radaus-

ko ir P. Naujokaičio kūrinius Amerikoje.

Vėlesniuose išsivijos veikaluose, kad ir tų pačių rašytojų bei kitų, jau pasirodo lietuvių ir amerikiečių kultūrų sąlyčio būvio galimybės ir to išdavos. pasak prelegento. Ši linkmė pasireiškia ir dailės mene, pvz. dailininko Viesulo kūriniuose jungiamas amerikietiškas abstraktizmas su lietuviškų liaudies raizinių tradicija. Literatūroje šiuo atžvilgiu ryškiai pasirodžiusi yra Jono Meko, Marijaus Katiliškio ir Kęstučio Almeno vėliausioji kūryba. Amerikiečių ir lietuvių literatūrai bendra neintelektualinė tradicija palengvina priaugančiai lietuvių rašytojų kartai šias dvi kultūras jungti savo veikaluose.

Rašytojas Landsbergis pramato, jog ši dviejų kultūrų susiliejo tema pasiliks svarbi ir ateityje. Būsimieji lietuvių rašytojai lengviau kurs angliškai, bet dar turės sugebėti atsipalaiduoti nuo savos bendruomenės nusiteikimų, rašydami amorfinei amerikiečių publikai. Tačiau kartu atsivežtas kultūrinis lobis nebus na-

ta, kaip jis nebuvo našta pačiam prelegentui, bet įgalins lietuvių kūrėjus sukurti naujovišką veikalo sąrangą. Tai jau yra pavykę kitiems amerikiečių rašytojams, kilusiems iš mažumų kultūrų. Ypatingai yra svarbu, kaip pastebėjo prelegentas klausimų - atsakymų metu, suderinti tautinį su universaliu pradų kūryboje. Geriausi yra tie kūriniai, kurie "aprežtoje tautinėje srityje atsiekia visuotinumą".

Reikia tikėtis, kad rašytojo Landsbergio pareikštos mintys paskatins klausytojus paskirti daugiau laiko ir pastangų susirinkimuose ir už jų ribų kūrybiniais ir kritikos bruožams literatūroje išnagrinėti. Ne kiekvienas turi vienodus kūrybinius sugebėjimus, tačiau literatūrinio sąmoningumo įgavimas jau yra žymia dalimi išdava visuotinio mąsto kūrinių studijų ir iš to kylančio kūrybingos kritikos jausmo. Augantis literatūrinis sąmoningumas skaitytojų tarpe teigiamai turėtų veikti ir į intelektualinį kūrybinį lygį, nes rašytojai gi kuria nevien tik iš savo vidinio žmogiško pasaulio, bet ir iš aplinkos, kurios svarbiausią dalį sudaro kiti žmonės su jų protiniu pajėgumu. Tiek rašytojams, tiek skaitytojams turi būti nesveltimi visų aukščiausių civilizacijų paties aukščiausiojo lygio kūriniai. Tiems, kurie labiau linkę į tikslųjų mokslų pusę, gal būtų įdomu pastudijuoti, ar literatūrinis ar mokslinis priėjimas yra įdomesnis žmogaus būdui pavaizduoti.

Vytautas Babušis

DARBAI IR ŽYGLIAI

Patraukliose Detroito tarp-tautinio instituto patalpose vasario 11 d. įvyko trečiasis "Metmenų" kultūrinio žurnalo vakaras. Julius Kaupas skaitė naują novelę "Raketos virš sodo". Algimantas Mackus išpūdingai perdavė savo vėliausios kūrybos ištrauką, Vytautas Kavolis kalbėjo apie "Nužemintųjų generaciją", ir Bronius Vaškėlis peržvelgė St. John Perse kūrybos princus ir poetus žmonijos istorijos bangavimuose.

Literatūrai trečiuosiuose "Metmenyse" atstovauja naujoviškas Marius Katiliškis, su ištrauka iš ruošiamo romano "Žingsniai prie vandens", Ju-

lija Švabaitė ir — su nauja "Neornamentuotos kalbos generacijos" dalimi — Algimantas Mackus. Birutė Cipliauskaitė, Zina Katiliškienė ir Algirdas Antanaitis literatūrai nagrinėja.

Nepriklausomosios Lietuvos anketą trečiuosiuose "Metmenyse" atsako Valteris Banaitis, Jeronimas Cicėnas, prof. Vytautas Čepas, Leonardas Dambriūnas, a. a. gen. Teodoras Daukantas, Karolis Drunga, dr. Jurgis Gimbutas, prof. Algirdas Julius Greimas, prof. Vladas Jakubėnas, prof. Juozas Kaminskas, Jonas Mulokas, a. a. dr. Jonas Paplėnas, Vincas Rastenis, dr. Vanda Sruogienė, Vytautas Vaitiekūnas, kan. Mykolas Vaitkus ir dr. Vytautas Vardys.

Sovietų vergiamos Lietuvos kultūrinio gyvenimo aspektus "Metmenyse" analizuoja Vincas Trumpa ("Ties kultūrinio palikimo problema"), o socialinių ir ūkinių pakitimų reikšmę svarsto Vincas Rastenis. Kontroversialių klausimų ir audringų ginčų mėgėjai, gal būt, mažiau medžiagos ras prof. Jono Puzino ir Donato Šato labai išsamiuose straipsniuose, apžvelgiančiuose sovietinėje Lietuvoje dabar vykstančius archeologinius ir cheminius tyrinėjimus.

Politinį laišką iš Turkijos "Metmenyse" yra parašęs Algirdas Julius Greimas, o pastabas apie lietuviškas liberalines grupes — Julius Šmulskštys.

VYRAI LIEKA VYRAI

— Nijole! — pikta sako tėvas dūkrai: — Tu neturi įprastį leisti tam savo draugui taip ilgai kas vakarą pasilikti mūsų namuose. Tai darosi stačiai nebepakeliama. Ką motina pasakys!

— Motina pasakė, žinai dukrele, nuo tų laikų, kai aš patį buvau jauna, vyrai nėra nė kiek pasikeitę... — atsakė Nijolė.

ISIMTIS

Vienas didelis ponas įeina į viesbutį dviem čemodanais nešinas ir klausia, ar yra laisvas kambarys, dėl tikrumo pridurdamas: — Neabejojau, kad čia viesbutis geriems žmonėms? *

— Tiesa sakant, tai taip, bet tamstai mes galėtume padaryti išimtį. — pasakė viesbučio priėmėjas.

VACLOVO BIRŽIŠKOS KNYGOS

"Naujienose" galima gauti šias prof. Vaclovo Biržiškos liuanistines knygas:

1. *Senujų lietuviškų knygų istorija, I dalis, 208 pusl.* \$2.00
kietais viršeliais \$3.00
2. *Senujų lietuviškų knygų istorija, II dalis, 226 pusl.* \$2.00
kietais viršeliais \$3.00
3. *Aleksandrynas, senųjų lietuvių rašytojų, rašiusių prieš 1865 m., biografijos, bibliografijos ir biobibliografijos, I tomas, 431 pusl., kieti viršeliai* \$7.50
4. *Praeities pabiros, rinkinys straipsnių iš Lietuvos praeities, 352 pusl., kieti viršeliai* \$6.50

Čia suminėtas knygas pasiūsiu paštu, jei nurodytas pinigų sumas čekiu ar Money Orderiu pasiūsite tokiu adresu:

"NAUJIENOS", 1739 So. HALSTED STREET
CHICAGO 8, ILLINOIS, USA.

Gera nuotaika

(Tęsinys iš 5 pusl.)

dis reaguoja į jas vėmimu arba širdis ir kraujo indai, tiekiantieji kraują smegenims, savo reakcija iššaukia apalpimą.

Dabar kyla klausimas, kuriuo būdu šie reiškiniai sukelia ligą. Labai paprastai. Beveik visos nemalonios emocijos iššaukia raumenų įtempimą. Leiskime, kad jūsų mintys per ištisą dieną dienele labai nesmagios. Jūsų raumenys įsitempia. Jūs sugniaužėte kumštį, bet neįtempėte: jūs neįtariate nieko nemalonaus. Bet palaikykite ilgą laiką tampriai sugniaužtą kumštį ir jūs pajusite skausmą, kurį sukelia spaudimas.

Greičiausiai įsitempia nugaros ir sprando raumenys. Kita lengvai tempimo paveikiama raumenų grupė yra prie viršutinio stemplės galo. Jei tie raumenys spaudžia, tai jums atrodo, lyg gerklė būtų suveržta. Sunku ryti. Jei susitraukia raumenys apatinėje stemplės dalyje, tai jau rimtesnis dalykas. Tai dažniausiai jau susiję su skrandžiu. Kai spaudžia skrandžio raumenys, tai ligonis pajunta sunkų, nemalonų slėgimą viduriuose. Mūsų miestelyje gyveno maisto produktų krautuvės savininkas. Bet ten buvo ir jo konkurentas, o be to jis turėjo piktą žmoną ir užsispyrėlių sūnų, ir jam dažnai skaudėjo vidurius. Gydytojas užtikrino, kad jis neturi žaizdos, ir jis pagaliau tuo patikėjo, nes pastebėjo, kad skausmai pranykdavo kiekvieną kartą, kai jis eidavo žuvauti, ir prasidėdavo tik grįžus namo.

Panašios rūšies raumenų spazmai gali įvykti storojoje žarnoje. Daugelis pacientų skundžiasi skausmais, visiškai tokiais, kokius sukelia tulžies ligos, o tuo tarpu jie iš viso neturi jokios bėdos su tulžim. Jie kuo nors nepatenkinti, ir viršutinė storosios žarnos dalis susitraukia. Ir patikėkite man, jų skausmai — tikri skausmai. Jei spazmai vyksta apatinėje žarnos dalyje, tai pacientui atrodo, kad jis turi aklosios žarnos uždegimą. Ir tik labai pritryęs bei išradingas gydytojas nepadaro visai nereikalingos operacijos.

Kiti raumenys taip pat reaguoja į emocijas, pavyzdžiui, kraujo indų raumenys. Labai dažnai stiprius galvos skausmus po susijaudinimo sukelia kraujo indų susitraukimas kaušo viduje ar išlaukėje.

Odos ligų gerą trečdalį sukelia odos kraujo indai, reaguojantieji į baime, rūpesčius, pasišlykštėjimą ir t.t. Kiekvieną kartą, kai tam tikri asmenys susijaudina, susierzina ar supyksta, jų limfa prasiveržia per kraujo indų sienelės ir patenka į odą. Audiniai sukietėja, ir pagaliau limfa prasiveržia į odos paviršių; oda pasidaro žvynuota, lyg šašuota ir ima niezėti — ligonis suseraga

neurozine ekzema.

Nerviškas tempimas įvyksta labai dažnai viršutinėje krūtinės ląstos dalyje. Žmonės retai kreipiasi į gydytoją, nes skausmai paliečia dešiniąją pusę, o juk turėtų būti kairėje! Štai tada būtų blogiau: gal širdis, o į dešinę pusę nėra reikalo kreipti dėmesio. Vėliau ligoniniai ima vis dėlto stebėti savo skausmus, ir jau vien tai juos sukelia.

Raumenų įtempimas — tai tik vienas iš psichosomatinių ligos simptomų. Kitas simptomas — vidaus sekrecijų sistemos reagavimas į emocijas. Dažnam iš jūsų teko važiuoti gatve kiek per greitai ir pa-

stebėti, kad staiga kas nors, eidamas pėsčias, pasuka iš šoninės gatvės. Jūs pradėdote giliai kvėpuoti, širdis suplaka smarkiau ir jūs kiek suglembate. Staigios baimės jausmas iššaukia tam tikrų pakitimų jūsų organizme. Impulsas siunčiamas į adrenalines liaukas, kurios išstumia adrenalino į kraujo indus. Kai adrenalinas pasiekia širdį, ji ima smarkiau plakti. Kai jis pasiekia smegenų centrus, reguliuojančius kvėpavimą, jūs imate sunkiai kvėpuoti. Kai jis paveikia kraujo indus, maitinančius smegenis, tai jie susitraukia ir jūs jaučiate svaigulį, nelyginant po išgėrimo.

Psichosomatinė liga iššaukia dar kitokių organiškų pakitimų. Jei jūsų širdies kraujo indai susitraukia kiekvieną kartą, kai jūs supykstate ar susijaudinate, tai jau rimtas dalykas. John Hunter, anglų fiziologas, kaip tik sirgo šios rūšies liga. Jis dažnai sakėdavo, kad pats pirmasis niekšas, kuris jį supykino, bus jo žudikas. Ir iš tikro taip ir įvyko. Vieną kartą Hunter nuėjo į gydytojų posėdį, kur norėjo atremti jam nepatikusią nuomonę. Pyktis iššaukė širdies kraujo indų susitraukimą, ir Hunter mirė.

Daug psichosomatinių ligos

(Tęsinys 9 pusl.)

Now! Bleach safely,
automatically in the

new

MAYTAG
AUTOMATIC
WASHER

with

BLEACH
DISPENSER

NO DILUTING...

Just add concentrated bleach through dispenser opening; bleach remains in separate container where it is automatically diluted at least four times before being introduced into the wash water. Eliminates pre-mixing forever.

PREVENTS DAMAGE TO FABRICS...

By providing automatic dilution and properly timed injection, Maytag prevents heavy concentrations of bleach from coming in contact with clothes. Gone forever are the holes in clothes, the weakened fibres, the uneven bleaching associated with strong liquid bleaches.

NO WAITING...

Maytag does the waiting for you. Properly diluted bleach remains in dispenser until washer has filled and washing action starts. Bleach is then added slowly over a four minute period to provide uniform effective bleaching action and to insure cleaner, brighter and whiter clothing. Only Maytag provides this automatic delay.

NO HALF-HEARTED DETERGENTS...

Modern detergents contain brightening agents which are destroyed by liquid bleach when bleach and detergent are added to wash water at the same time. By delaying the introduction of bleach until after the washing action has started, Maytag preserves the full effectiveness of your detergent and clothes come out sparkling clean, white, and color bright wash after wash.

and **MAYTAG** lint-filter agitator gives cleaner, lint-free washings

Maximum Lint Removal Positive Detergent Distribution Greater Washing Action

New full time filter is under water where all lint is, provides constant filtration. Lint is filtered out as water circulates through agitator. No pans or trays to get in the way.

Detergent dispenser in agitator prevents damage to fabrics from undissolved detergent. Simply add detergent; circulating water dissolves it completely before contact with clothes.

Wash water circulated through the Filter Agitator is forced out through channels in the bottom to amplify normal agitation. Loosens even deep down dirt in seconds.

best of all... we'll make it easy
for you to own a Maytag

with Lint-Filter Agitator EASY TERMS

SOLTIS HOME APPLIANCES
AND FURNITURE

2647 West 51st St. HEmlock 4-7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

(Tęsa)

Kanklių Mišrus Choras

Lietuvių Kanklių Mišrus Choras įsisteigė 1919 m. lapkričio 15 d., kai nuo Lietuvių Socialistų Sąjungos 81 kuopos atskilo Pirmyn Mišrus Choras. Atskilėliai pradžioje pasivadino Lietuvių Komunistų Mišrus Choras, bet netrukus pakeitė savo vardą į Lietuvių Kanklių Mišrų Chora. Pirmasis šio choro mokytojas buvo Jonas Katilius. Pradžioje chore buvo 35 nariai. Beveik visi vyrai buvo gimę Lietuvoje, o dauguma moterų buvo gimusios Amerikoje. Vėliau prie Kanklių Choro prisidėjo dar Cicero Mišrus Choras.

Be Jono Katiliaus Kanklių Chora įvairiais skirtingais laikotarpiais dirigavo A. Kvedaras, J. Žiūronas, A. Bardinėlė, J. Rakielis, K. Steponavičius, Ona Petrutienė ir Juozas Kenstavičius.

1921 m. Eight Street teatre L. Kanklių Mišrus Choras suvaidino operetę "Silviją", vėliau dar šiuos veikalus: "Kornelio varpai", "Laima", "Cukrinis kareivis", "Pirmasis degindaris", "Čigonai", "Spartakas", "Pirmoji Gegužės", "Gegužės gėlės", "Iš meilės", "Valeų sapnas", "Kaminkrėtis ir malūnininkas", "Pepita", "Student Prince", "Vagabundų karalius", "The Bartered Bride", "Inkvizicija", "Ant dugno" ir kelis kitus.

Veikliausiais choro organizatoriais buvo J. D. Bendokaitis, J. Stonis, A. Dočkienė, P. Dauderis, J. Stančikienė ir P. Burdulis. 1926 m. kilo reikalas sudaryti Choro Rėmėjų Ratelį. Rėmėjai nedainuoja, bet įvairiais būdais remia chorą. Kiekvienas rėmėjas chorui moka \$5.00 į metus, užtat į kiekvieną choro vaidinimą jis gauna du tiketus nemokamai.

Per 27 metus per L. Kanklių Mišrus Choro eiles perėjo 435 nariai. Pats choras per tą laikotarpį surengė 173 parengimus, o įvairioms organizacijoms jis dainavo 384 kartus.

Rymo Katalikų Moterų Sąjungos 4 kuopa

Kun. F. Kudirka 1919 m. sausio 14 d. Chicagoje suorganizavo Amerikos Lietuvių Rymo Katalikų Moterų Sąjungos 4 kuopą. Pirmoji šios kuopos pirmininkė buvo A. Marcinkevičienė, o raštininkė Barbora Tumaitė.

Rymo Katalikų Moterų Sąjungos tikslas yra vienyti visas lietuves katalikes moteris — ištekejusias ir mergaites — vienon sąjungon, kad bendromis jėgomis viena kitą galėtų medžiagiškai sušelpiti, kad galėtų auklėti tautinį susipratimą, platinti tikišią dorą lietuvių moterų tarpe, skelbti ir gaiivinti artimo meilę ir apskritai rūpintis įvairiais moterų reikalais. Sąjungai galėjo priklausyti kiekviena doro elgesio lietuvaite katalikė, praktikuojanti katalikų tikišios nuostatus. Sąjungoje buvo trys skyriai: apšvietos, pašalpos ligoje ir pomirtinės.

Lietuvių Mechanikų Sąryšis

1919 m. New Yorke valstijoje buvo inkorporuotas Lietuvių Mechanikų Sąryšis. Šios organizacijos inkorporacijos dokumentas sako, kad tai buvo \$200,000.00 pagrindinio kapitalo organizacija. Kiekvienas Sąryšio šėras kainavo \$50.00. Organizacijos centras buvo New Yorke. Inž. V. Vaitkus buvo mechanikų organizacijos prezidentas, o sekretorius buvo J. Kripaitis.

Lietuvių Mechanikų Sąryšis turėjo savo skyrius įvairiuose Amerikos miestuose. Chicagoje taip pat buvo įsteigtas skyrius. Vyriausiuoju Chicagos skyriaus organizatorium buvo veiklus Northsides lietuvis Kazys Čepukas.

Akcinė Bendrovė "Rūbas"

1920 m. vasario mėn. A. Ambrozevičius Liuosybės sve-tainėje sušaukė pirmąjį Amerikos Lietuvių Bendrovės "Rūbas" susirinkimą. Bet susirinkimo dieną pirmas organizatorius susirgo, todėl viską vedė Vincas Pačkauskas. Jis aiškino, jog yra reikalas įsteigti bendrovę, kuri savo keliu galėtų steigti Lietuvoje siuvyklas. Susirinkusieji šiai minčiai pritarė. 18 dalyvių tapo bendrovės nariais ir sumokėjo po dolerį. Sekančiame susirinkime prisidėjo dar 65 nariai.

"Rūbo" akcija kainavo \$50.00. Minėtame susirinkime buvo išrinkti šie septyni bendrovės direktoriai: A. Ambrozevičius, A. Karsokas, V. Pačkauskas, K. Jankauskas, J. Kalainis, J. Stungis, o septintojo pavardės neprisimenu. Direktoriai išrinko valdybą, kurios pirmininku pasirinko A. Karsoką. Valdyba pradėjo rūpintis inkorporavimu ir reikalingo kapitalo sukėlimu. Darbas labai gerai sekėsi. Į kiekvieną šaukiamą susirinkimą atvykdavo naujų žmonių, noriai pirkusių akcijas. Kad darbas būtų sėkmingiau tvarkomas, teko atidaryti raštinę.

(Bus daugiau)

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS

PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUEValandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. iš ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telefon.: PROspect 8-3229
Rezid. tel.: WALbrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3148 WEST 63rd STREET

Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tikrai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS

Inkstų ir šlapimo takų chirurgija

Tel.: Village 8-6068

1 Madison St., Oak Park, arba

Tel.: PROspect 6-1795

2300 W. 51st St., Chicago, Ill.

Oakley Medical Arts Bldg.

Namų tel. OWens 5-0533

Valandos pagal susitarimą

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON

2434 WEST 71st STREET

Ofisas: HEMlock 4-5849

Rezid.: HEMlock 4-2324

OFISA VALANDOS:

Pirmad., ketvirt. ir penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, antrad. nuo 1-5, treč. ir šeštadienį tik susitarus.

DR. JONAS G. BYLA-BYLAITIS

Nervų-Smegenų Ligos, Chirurgija

OAKLEY MEDICAL BLDG.

2300 W. 51st St.

Valandos: Šeštadieniais susitarus. GR 6-3409 neatsiliepus, skambinti PR 6-1795.

Ofiso telefon.: Virginia 7-0036

Rezidencijos: BEverly 8-8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Akušerija ir moterų ligos

4157 ARCHER AVENUE

Ofiso valandos:

Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro.

Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet.

Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez. RE 7-6867

DR. BR. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2454 WEST 71st STREET

Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šeštadieniais 1-4 val. p. p.

Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 WEST 63rd STREET

OFISO VALANDOS:

kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.

Trečiad. ir šeštad. uždaryta.

Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000

Rezid. telefon.: GARDens 3-7278

GRovehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juška

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ

IR PRITAIKO AKINIUS

Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienį ir šeštadienį.

2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso ir buto tel.: OLYmpic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 So. 49th Court, Cicero

Kasdien 10-12 ir 4-7. Treč. ir šeštadienį tik 10-12.

Telef. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4938 W. 15th St., Cicero, Ill.

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.

Trečiadieniais uždaryta.

Šeštadieniais 12-4 val.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210

Jei neatsiliepia šaukite KEdzie 3-2868

Dr. Emily V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

4146 SO. ARCHER AVENUE

Val.: kasdien po pietų nuo 12-3.

Daily afternoons.

Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad. nuo 6-9. Trečiadieniais tik susitarus.

Tel. ofiso: HE 4-1202; rez. PR 6-4732

DR. A. MACIŪNAS

CHIRURGAS

2858 W. 63rd Street

Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 popiet, antrad. ir penktad. 5-8 val. vak.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700

Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

VIDAUS LIGŲ SPEC.

2454 WEST 71st STREET

Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Šeštad. nuo 9:00-2:00 p. p.

Trečiadieniais uždaryta.

Ofiso telefon.: CLIFFside 4-2896

Rez. telefon.: WALbrook 5-3099

DR. P. STRIMAITIS

Bendra praktika ir chirurgija

specialiai

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1724 WEST 47th STREET

Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.

(Kampas 47th ir S. Hermitage Ave.)

Ofiso val.: nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 val. vak.

Šeštadieniais nuo 2 iki 6 val. v., išskiriant sekmadienius.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos

Ofisas: 2652 WEST 59th STREET

Tel.: PR 8-1223 arba TR 3-5577

OFISO val.: pirmad. 7-9 val. vakaro, antrad., trečiad. ir penktad. 6-9 v. v.

šeštadieniais 2-4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS

2454 WEST 71st STREET

Ofise telefon.: HEMlock 4-2123

Rezid. telefon.: GIBson 8-6195

Priėmimo val.: Pirm., Antr., Ketv. ir Penktadieniais 2-4 val. ir 6-8 val.

Trečiadieniais ir šeštadieniais nepriima ligonių.

Tel. ofiso: VI 2-1581; rez. PR 6-4250

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

802 WEST 31st STREET

(Kampas Halsted ir 31-os gatvės)

Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p.

Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS

Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Speciali pagalba Kojoms

(Arch Supports) ir t. t.

Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1

ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.

2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill.

Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

Dr. Ant. Rudokas, Opt.

4455 So. CALIFORNIA, YArds 7-7381

Tikrina akis, pritaiko akinius

keičia stiklus ir rėmus.

Valandos: 10 ryto iki 8 val. (trečiad. uždaryta), šeštad. 10 ryto iki 2 p. p.

Dr. Kazimieras MICHEL

Optometristas-Orthoptistas

Gydo nusilpusias ir nervotas akis.

Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius

Išgydo kreivas akis be operacijos.

Ideda netikrą — artificialę aki pagal sveiką.

Tikrina klausą ir pagelbsti negirdintiems. Praktikuoja 40 metų.

Kalba lietuviškai.

4654 So. Ashland Ave, YA 7-6616

CHICAGOS ŠVARIASIAUS IR MODERNISKIAUSIAS DARŽAS

BUČODARŽAS

WILLOW WEST INN

AND PICNIC GROVE

83rd and Willow Springs Road

WILLOW SPRINGS, ILL.

SOPHIE BARCUS

★

RADIJO VALANDA

Visi programai iš WOPA,

1490 kil. AM. 102-7 FM.

Kasdien: nuo pirmadienio iki

penktadienio 10-11 val. ryto.

Šeštadienį ir sekmadienį

nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

VAKARŪSKOS: pirmad. 7 v. v.

Tel.: HEMlock 4-2413

7159 SO. MAPLEWOOD AVE.

CHICAGO 29, ILL.

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.

— SATURDAY, FEBRUARY 13, 1961

Gera nuotaika

(Atkelta iš 7-to psl.)

aukų vaikštinėja aplink mus, daug jų ligoninėse, tūkstančiai per metų metus guli namie. Norint išvengti psichosomatinės ligos, reikia žinoti, kokių būdu galima pasiekti geros nuotaikos ir linksmumo. Būtu kvaila, jei aš tik pasakyčiau: "Jūs turite būti visada patenkinti ir linksmi". Žinoma, jūs negalite visada būti linksmi. Bet aš vis dėlto galiu jums duoti gerą patarimą.

Viena, nekreipkite dėmesio į sukrikimus savo kūno "motore". Neanalizuokite nuolat savo jausmų, išknisdami visokių negerumų.

Antra, ne tik dirbkite, bet ir pamėkite darbą. Pamėgę darbą išvengsite įtampos ir jausmo, lyg darbas būtų kažkas, ką reikia nugalėti.

Trečia, turėkite kokią nors aistrelę (hobby). Aistrelė — svarbus elementas, norint atpalaiduoti galvojimą nuo darbo įtempimo. Per visą dieną jūs skubate ir rūpinatės, tad pasilsėkite bent 30 sekundžių, galvodami, pavydžiu, kad atcinantį šeštadienį bendruomenė rengia ką nors įdomaus, ar kad jūs eisite žuvalti.

Ketvirta, mylėkite žmones. Pyktis ar pavydumas gali sukelti baisių pasekmių. Mūsų ligoninėje buvo pacientas, susirgęs dėl to, kad dirbo kartu su žmogum, kurio neapkętė. Pacientas pareiškė: "Aš negaliu pakęsti, kai jis šukuojasi, švilpia pro dantis ir pradeda sakinį žodžiu *klausyk!*" Aš nustaciau, kad jis iš viso nieko nemylėjo: nei savo motinos, nei savo tėvo, nei kitų savo šeimos narių. Bet kiekvienas turi gyventi kitų žmonių tarpe, todėl turi juos pamilti.

Penkta, būkite patenkinti savo padėtimi, jei neturite galimybės jos pakeisti. Viena jauna mergina pateko į ligoninę, nes buvo nepatenkinta savo gyvenimu. Ji buvo sekretorė Washingtono karinėje įstaigoje karo metu. Ten ji ištekojo už kapitono. Po karo ji gyveno automobilio priekaboje (trailer) su trimis vaikais. Ji nenorėjo gyventi priekaboje ir ten auginti vaikus; ji net nebuvo tikra, ar norėtų ten gyventi su savo vyru. Ji norėjo būti sekretore Washingtono. Aš nepasakiau jai, kuo ji serga. Aš tik patariau perskaityti keturias Pollyanna knygas. Ji perskaitė ir grįžo į priekabą. Ji patyrė, kad tam tikromis aplinkybėmis lygiai lengva būti patenkintu, kaip ir nepatenkintu, bet užtat daug maloniau.

Šešta, mokėkite pakelti nelaimes. Šiame gyvenime kiekvienas susiduria su nelaimėmis. Gal būt, jums teks nemažai jų patirti, bet nepasiduo kile! Vienas iš mano pacientų visus metus buvo bedarbis. Jo žmona mirė. Po mėnesio buvo užmuštas jo sūnus. Ir jis visą laiką galvojo: "Koks aš nelaimingas! Kodėl visos tos (Tęsinys 11-me psl.)

Duona ir įvairias skoningas bulkutes kepa
BRUNO'S KEPYKLA
3339-41 S. Lituanica Ave.
Pristatome į visas krautuves ir restoranus, taip pat išsiunčiame į visus artimuosius miestus.
Tel. Cliffsides 4-6376

Jei Jūsų šildymo sistema netvarkoje,

tai praneškite mums.

Mes tvarkome įvairių rūšių šildymo sistemas. Taip pat galime įvesti naują šildymą.

Veltui apskaičiavimai.

RACINE HEATING COMPANY

SO 8-7446 AB 4-2064

SLOAN'S DEPARTMENT STORE MOKINIŲ DRABUŽIŲ CENTRAS
Pilnas pasirinkimas vyriškų, moteriškų ir vaikams rūbų, duoda visai Jūsų šeimai galimybę gražiai pasipuošti už žemiausias kainas. Kalbam lietuviškai
7042 SO. WESTERN AVE
Phone: PRospect 8-9210

SOUTHWEST ELECTRIC CO.

Established 1922

Member of National Electrical Contractors Association.

Residential - Commercial - Industrial Institutional.

New Construction & Remodeling.
Mes mokame lietuviškai
5729 S. Western HE 4-3600

Expert Body & Fender Work

- Complete automobile painting
- Automatic transmission repairing and adjustment.

All work guaranteed, Free estimates. No money down.

JOHN'S AUTO REBUILDERS

7665 West 63rd Street
GL 8-7600 LU 2-4252

GASKA CATERING SERVICE

with Hall or without. Home Cooking Family Style Dinners and Buffets

WEDDINGS — BANQUETS — SHOWERS — PARTIES

LA 3-4941 YA 7-4899

HARRY'S LIQUORS

Also Package Goods
A Pleasant Place to Spend An Evening

HARRY DUBLINSKI, Prop.
2023 W. 51st Street
PR 8-9638

LEARN IBM KEY PUNCH OPERATION IN 3 WEEKS!

Morning, Afternoon
Evening & Saturday Classes
Big Demand for Male and Female Operators

Call SUPERIOR 7-9603
Rm 7134—MDSE. MART
4150 N. MILWAUKEE

6233 S. Western — also schools in Hammond & Waukegan
COMPTOMETER SCHOOLS

CARPENTER AND CONTRACTOR
Modernizing Kitchens & Bathrooms
Additions - Dormers - Siding
Basement & Rumpus Rooms
Garages
C. MERDA
5621 S. Rutherford, Chicago
PORTSMOUTH 7-6027

PERMANENT SPECIAL

Mon., Tues., Weds., only
Including Hair Cut
\$7.50

Call now for Appointment

FLORENCE BEAUTY SALON
6340 S. Pulaski — LA 2-5447

COLOR CAMERA

Under New Management
Headquarters for
BIG SAVINGS ON ALL
name brand Photographic
Equipment & Supplies
6743 S. Western — GR 6-1500
Come In and get Acquainted

Skelbiam atidarymą

BILLS CLEANERS & TAILORS

Jeį yra reikalas, paimame rūbus iš namų ir vėliau juos pristatome veltui. Darome įvairius pataisymus. Mes atliekame eksperto darbą išdeginimų taisyme.

1835 W. 59th STREET
RE 7-8766.

JAREK PHARMACY

Vitamins — Baby Needs.
First Aid & Hospital Supplies.
Prompt Prescription Service.

PR 6-7060 — 2801 W. 63rd St.

REYNOLD'S TILE SERVICE

VINYL • RUBBER • ASPHALT
FORMICA TOPS

WALL-TO-WALL CARPETING

FREE ESTIMATES
Globe 8-6895

PULASKI PHARMACY

Vitamins — Baby Needs
First Aid & Hospital Supplies.
Drug Items for Shipment overseas
Prompt Prescription Service.
6528 S. Pulaski — PO 7-4121

NUOSTABIOS KRIAUSĖS

Nepaprastos "COLLETE" kriausės, puikiai išlaikomos ilgiausia sezona. Žydi ir duoda vaisių veįk visą vasarą. Tinka auginti sode prie namų. Vaisiai yra stamantrūs, saldūs ir sultingi. Prašykite kad ir šiandien katalogo veltui.
Dept. A. F.
Allen's Nurseries & Seed House,
Geneva, Ohio.

TV — Radio Trouble?

TOM HERNANDEZ

Radio & TV Repair

7415 W. 63rd Street — ARGO call

Globe 7-1716

Open daily 8 A.M. to 9 P.M.
after 9 P.M. Phone TE 9-6898

• TELEVISION

• RADIO

• PHONOGRAPH

All Makes — All Models

MORGAN TV

1841 W. 59th St.

HEmlock 4-5434

DIDESNĖ PALAIMA YRA DUOTI, O NE GAUTI

Jos personalą sudarys amerikietis **MARYKNOLL SESERYS.**

Lai Jūsų auka padeda mums

Savo auką siųskite adresu:

pastatyti ligoninę Indijoje.

FATHER VICTOR O. S. B.

P. O. Box 551

Clifton, New Jersey.

ANN'S PASTRY SHOP

Didelis pasirinkimas skanių pasninkinių pyragų visai šeimai kaip pav. puikūs KOLACKI, pyragai prie kavos, saldžios bandytės.
Kepinius pristatome bažnyčioms ir įvairiems rengimams.
2500 W. 51st St. PR 8-3080

Pildome Income Tax'us

— su —

OBARTUCH & CO.

PATVIRTINIMU.

2123 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.
Istaiga veikia virš 25 metų toje pačioje vietoje
Kai atvyksite, paminėkite šį skelbimą

EARN 7% INVEST IN THE GOOD SAMARITAN BOYS RANCH

"Founded for Homeless Boys"
Located 15 miles north of Springfield, Mo., on Highway 13.
For further information write to:
Rev. Johnson, P. O. Box 6, Dept. AF
Ppringfield, Mo.

"You are never too old or too young to learn to play or dance the Coletta Way".

Pupils from 3 to 103 Accepted

- All instruments taught
- Free Use of Instruments

For Information Call:
PO 7-9545 or AU 7-0111

COLETTA'S MUSIC & DANCING SCHOOL

5555 W. 63rd St. — 404 S. Cicero
Open weekdays from 3 to 10 P. M.
Sat. and Sun., 9 A. M. to 9 P. M.

Saugi ir greita perkraustymo bendrovė

MAXERA MOVERS
4210 W. 26th Street.

Mes perkame vartotus baldus, virimo gazučius, pianinus, kilimus ir t. t. Mums už patarnavimą galite dalį sumokėti baldais.

LA 1-8212. Rezidencija ST 8-7426
Kuomet kreipsitės į mus, paminėkite šį skelbimą.

CATHEDRAL BELLS

Tai nuostabus augalas. Jis auga Floridoje ir dauginasi lapų pagelba. Galima jį prisegti prie užuolaidų, padėti ant lango ar pasodinti į vazoną, tuomet iš to lapo išaugs gražus ir įdomus augalas. Atsiųskite \$1.00 ir gausite paketėlį su 2 lapukais to nuostabaus augalo.

Persiuntimui skirkite iki 3-jų savaičių.

R a š y k i t e :

D. Cutter

P. O. Box No. 172-A. F.
GARDEN CITY, NEW YORK

REMEMBER!

You get a better Tuxedo from
HOLLYWOOD FORMAL WEAR

2842 W. 63rd ST. — WA 5-1251

Gyvybės draudimas asmenims tarp 50-75 metų amžiaus

AR JŪS ESATE TARP 50-75 METŲ AMŽIAUS?

Jūs vistiek dar galite gauti draudimą iki \$500.00, kuris padės jūsų artimiesiems apmokėti laidotuvių ir kitas išlaidas.

Šis draudimas Jums reikalingas dabar.

Be jokių išpareigojimų ir jokie agentai jūsų nevargins. Visą šį reikalą Jūs galite sutvarkyti per pašta.

Parašykite vardą, pavardę, adresą, amžių ir gausite reikalingas informacijas, be jokių išpareigojimų. Gavę visas informacijas, galėsite laisvai apsispręsti.

Mes taip pat draudžiame ir jaunesnius.

Zion Burial Insurance Society

Dept. F. N. L. Rockford, Ill.

Lenkija stato sąlygas Federalinei Vokietijai

Kaip žinoma, diplomatiniais kanalais (ypač per Paryžių) eina derybos tarp Bonnos ir Varšuvos sunormuoti tarpusavio santykius. Varšuva pastačiusi sąlygą: Arba sudaryti pilnus diplomatinius santykius (patvirtinant iš vokiečių pusės Oderio-Neissės liniją), arba palikti santykius po senovei, vykstant tik prekybai, kaip iki šiol. (E)

9 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, FEBRUARY 18, 1961

MICHAİL ZUSCENKO

SATYRINĖS NOVELĖS

Iš rusų kalbos vertė JONAS VALAITIS
(Tęsinys)

Vyras, vėl kiek sudelsęs, sako:

— Atimkite iš josios žodį! Man bloga darosi.

Teisėjas sako:

— Negaliu gi aš iš jos atimti žodžio — jina! vos tik tai prašneko. Koks jūs keistas.

Žmona kalba, naudodama demagoginį būdą:

— Niušinas yra sovietinis išradėjas. Jisai dukart kažką išrado. Ir trečią kartą jisai išradinėja muzikinę dėžę. Ir jojo išradimas — jis sako — apvers ir parbloks visus kompozitorius ir visus Europos kraštus. Ar aš galėjau, būdama sovietų pilietė, atiduoti pinigus girtuokliui? Ne, aš verčiau juos atidaviau genialaus gabumo žmogui.

Vyras sako:

— Ir atiduok tu man tūkstantį rublių kažkuriam niurkšai! Oi, kaip gaila, kad draugiškasis teismas negali jos nuteisti dešimčiai metų.

Teisėjas sako:

— Nuteisti jos dešimčiai metų, žinoma, negalima. Bet aš noriu jai pateikti klausimą. Sakykite, piliete, štai jūs Niušiną mylit ir duodat jam tokią sumą. O apie vyrą nederamai pasisakote. Ir sakykite jūsių paklausti, kodėl tuomet jūs su šiuo vyru gyvenat? Štai ir gyventumėte sau su šituo talentinguoju Niušinu.

Žmona sako:

— Matote, šiaip Niušinas nieko neturi. Visas jojo kelias ateity. O vyras vis dėlto pusėtinai uždirba. Ir štai, kaip matote, kaipada laimi.

Tada pirmininkas sako:

— Man baisu tokių kalbų klausytis. Tai, sako, begėdiška pažiūra į dabartį. Gyventi su šituo dėl pinigų, o laimėtus pinigus duoti kitam. Na, šito iš jūsių nelaukiau. Ir jus būtinai reikia kaip nors nubausti, kadangi jūs giliai neigiamas mūsų gyvenimo reiškinys.

Po šio, pasitaręs su teismo nariais, pirmininkas paskelbė sprendimą, pasitiktą plojimais: nuteisiama visuomenės papekimu ir nuosprendžiu gražinti vyrui pusę laimėtų pinigų, kadangi antroji pusė priklauso žmonai, ir ji turi teisę ja naudotis.

Žmona, ši sprendimą išgirdusi, sako:

— Pinigus, aš jam, šuniui, gražinsiu, bet aš jam, palaukite, taip pat pokštą iškirsiu.

Ir sekančią dieną jina! vyrui nesant namie, parduoda jam priklausančią spintą su veidrodžiu, ir be to pliušinę jojo sofutę. Ir gautus pinigus vyrui gražina.

Jina! sako:

— Kadangi pusė daiktų priklauso man, tai štai kaip iš tavo daiktų aš ir pardaviau.

Vyras, pamatęs, kad parduoti daiktai, buvę jo kambario pagražinimas, pajuto ypatingą pakrikimą. Jis nuėjo pas žakto pirmininką ir jam pasakė:

— Jina! jau mano daiktus ėmė pardavinėti. Aš su ja skirsiuos, kadangi aš negaliu su tokia čigone gyventi.

Pirmininkas sako:

— Štai ir gerai.

Po dviejų dienų vyras be ypatingų skandalų su ja išsiskyrė. Bet, kadangi žmona niekur neišvažiavo ir tyčiomis pasiliko jojo nedideliame kambarėly, tai įvyko absurdas, dėl kurio vyras, jausmų pakrikimo pagautas, sunegalo.

O kas liečia išradėją Niušiną, tai jisai savo išradimo nebaigė, o, gavęs pinigus, nusigėrė ir per tai susipyko su savo dama — patronese — išradėjų globeja.

Bet, iš tiesų, jina! neilgai tebuvo pakrikusi ir, matydama, kad ji dabar visiškai laisva, suejo į santykius su vienu inžinierium. Bet kadangi inžinierius buvo vedęs, tai vėl įvyko absurdas, nes išsiskyręs vyras net negalėjo jo išvyt, kai šisai užsukdavo pasisvečiuoti pas buvusią jojo antrąją pusę.

Bet čia laimei vyro, kuris jau buvo pradėjęs sirgti širdies neuroze, jina! išsiskyrė su savo inžinierium ir netikėtai ištekėjo už vieno provincijos fotografo, kuris buvo atvykęs į Leningradą fotografijos reikmenų. Bet čia jis su ja susitiko, išimylėjo ir išsivežė į Toržoką. O buvęs josios vyras tiek dėl šio apsidžiaugė, kad vėl pasveiko ir net prieš jai išvykstant padovanojo jai kažkokį gražų raštuotą kilimėlį, kad jina! bendrai su savo kvailiu — fotografu galėtų jaukiai įsirengti naują savo gyvenvietę.

TRAGIKOMEDIJA

Žinoma, tokių apysakų, kuriose žmogus, sakysim, išlošė šimtą tūkstančių ir kuriam po šio kas nors nutiko ir kuris buvo sukrėstas, tokių apysakų literatūroje, žinoma, gausybė.

Bet tatau, ką mes norim papasakoti, savo aplinkybių ko-

miškumu prašoka visa, iki šiol šioje srityje parašyta.

Čia pat pažymėsime, kad visa tai tikra tiesa.

Štai išivaizduokite rytą. Ūkanotas Leningradas. Reikia dabartės darbininkams eiti į darbą. Štai dabartės jie atsigers arbatukės ir išdidžia kirbine eis.

Bet kas įvyko? Kažkieno riksmas, aš atsiprašau, pasigirsta.

O tai mūsų komunaliniame bute pasigirsta riksmas, treplenimas, traškesys ir įvairūs šūksmai.

Gyventojai subėga į tą vietą ir štai ką mato. Gyventojas Borjka Fominas rožinėmis apatinėmis kelnėmis blaškosi savo kambary. Jo žandikauliai dreba. Ir veidas baltas, kaip molis. Vienoje jo rankoje laikraštis. Antroje — pašto atvirukas. Trečioje rankoje jo žmona laiko taloną, ir šitaip šūkauja:

— Ak, išeikite visi iš kambario! Dar nieko nėra žinoma. O aš asmeniškai negaliu įtikėti, kad mudu su Boria išloštume penkis tūkstančius.

Borjka Fominas, kuriam dėl susijaudinimo lašas nuo nosies krinta, sako:

— Gaunu atviruką iš taupkasos (taupomosios kasos). Kas tatau? Pardon! Išlošiau pinigų...

Žmona sako:

— Visas mano gyvenimas praeina ūkanose. Kas nors nuostabaus įvyko — šitaip nebūna. Jeigu gi Borjka tokius pinigus išlošė, tai aš, — sako, — tikrai žinau, kad įvyks kažkas, dėl ko aš visų greičiausiai šių pinigų nepamatysiu.

Vienas gyventojas sako:

— Dažnai būna, — jie spausdina, neįsiziūrėję į skaitmenis. Arba jiems nuliukai nušoksta ir ne ten padėti. Darbininkai aiksi, o paskui, žinoma, ne tas išlošia...

Čia atneša septynis laikraščius iš įvairių kambarių. Visi žiūri ir tikrina, ir mato — nėra abejonės, Borjka Fominas, šitasai, nieku ypatinga nepasižymis, išlošė penkis tūkstančius, ir niekam nėra aišku, ką jis dabar su šiais pinigais veiks.

Borjkos brolienas, čia pat gyvenęs jaunas kokių septyniolikos metų vaikėzas Novka Čučelovas, laikas egzaminą šoferio vardui gauti ir dar neįpratęs suvažinėti žmones, Borisui Andrejevičiui sako:

— Ką, dėde, be reikalo žodžius berėkauji — nubėk į taupkasą. Jeigu jums šiuos pinigus duos, reiškia — jūs iš tikrųjų išlošėt.

Čia visi pradeda ant Boriso Andrejevičiaus rėkti ir liepia jam nubėgti į kasą.

Jojo žmona dėl savo moteriško nepasitikėjimo čia taip sušunka:

— Dabartės jisai, niekšas, man po tramvajum pabirs, arba jį autobusas užkabins. Šitaip nebūna, kad aš laisvai po penkis tūkstančius išlošinėčiau.

Štai Borisas momentaliai apsivelka, bėga ir greitomis sugrįžta atgal — baltas, kaip molis. Jis kalba visiems čia esantiems nusilpusiu balsu žmogaus, tik tai čia pat skridusio į stratosferą.

Jis sako:

— Taip, aš išlošiau penkis tūkstančius. Jie man liepė poryt ateiti pinigų. Jie sako: "Mūsų rajone tatau būna kartą per šimtą metų".

Čia visi Borisą Andrejevičių sveikina ir liepia jam kušetėje pagulėti, kad nebūtų nutraukta organizmo eja iki bus gauti pinigai.

Žmona sako:

— Ak, išeikite visi iš kambario! Aš noriu tiksliai apgalvoti, kas gali nutikti, kad mes šių pinigų negautume.

Štai praeina visa diena, ir rytą vėl pasigirsta riksmas, treplenimas ir grubūs klyksmai. Visi gyventojai skuba į įvykio vietą ir štai ką mato:

Borisas Andrejevičius rožinėmis kelnėmis guli kušetėje. Jo žandikauliai dreba, ir lašai krinta nuo nosies.

Žmona sako:

— Dar gerai, kad jo, niekšo, niekas į partijos eiles nepriėmė. Tai būtų jisai man pokštą iškirtes.

Gyventojai sako:

— O kaip?

— Ir kaipgi, — sako, — štai kaip! Jisai, pasirodo, prieš dvi savaites, nesulaukęs laimikio, ėmė, kaip kūdikis, sau rekomendacijų prašyt iš įvairių aukštų asmenų. Gerai — jam nedavė. Jis norėjo, matot, įsirašyti. Štai, be abejo, reikėtų, aš taip manau, pusę pinigų atiduoti kovai su šiuo ir su anuo MOPR'ui (tarptautinė organizacija revoliucijai remti) ir kitoms įstaigoms.

Vienas gyventojas sako:

— Atidavinėti nėra būtina, bet, žinoma, kiti savu noru pasilieka kokį šešetą rublių papirosams, o visus likusius atiduoda statybai.

(Bus daugiau)

APIE NACIŲ ŽUDYNES VILNIAUS KRAŠTE

Išsigelbėjusio liudijimas, kaip vokiečiai prie Lentupio sušaudė kelis šimtus lietuvių

Nors nacių žudynių Vilniaus krašte ir bendrai Lietuvoje buvo daug, bet aš čia aprašysiu tik vienas, apie kurias aš pats žinau.

1942 m. gegužės 20 dieną, ant radienį, kartu su žmona nuvažiavome į Lentupį apsipirkti, nes Lentupyje turgai būdavo antradieniais. Tuo metu kaip tik buvo bulvių sodinimo sezonas. Nuo mano kaimo, Sisniškių, iki Lentupio miestelio buvo 6 kilometrai.

Atvažiuavus į turgų, aš nuėjau rugių derėtis, o žmona nuėjo savais reikalais, — rasodų sėklų ir kitokių dalykų paieškoti.

Aš jau spėjau nupirkti 3 centnerius rugių, kai žmona atėjo prie vežimo paskubomis ir susirūpinusi ir sako: „Žinai, Vlada, gal mes važiuojam namo nieko nelaukę, nes kas žino, kas gali atsitikti. Žmonės kalba, kad rusų partizanai nužudė tris vokiečius vos trys kilometrai nuo Lentupio, miške prie švenčionių-Lentupio plento. Mini apskrities žemės ūkio vadą (Kreislandwirtschaftsführer) kap. Joseph Beck, jo pavaduotoją leit. Walter Grull ir vieną kokį tai eilinį vokiečių“.

Moterys visada ir visur viską greičiau sužino. Kaip gudai sako: „žuk žabie, a čort babie“. Nieko tad nelaukdamas, lanką ant ienų abudu ant vežimo ir per bruką dardame namų link.

Vos pravažiavome nuo Lentupio porą kilometrų sodintu keliu, kurs buvo nutiestas iki Ramoniškės dvaro (savininkė buvo našlė Daugelienė), prie kelio pamatėm stovinčius su automatais ir šalmiais ant galvų vokiečių esesininkus (SS), kurie liepė sustoti, bet kelias toje vietoje ėjo smarkiai į pakalnę ir aš taip staiga negalėjau suvaldyti kumelės. Vienas vokiečių prišokęs stvėrė kumelę už pasmakrio ir sustabdė.

Prie kelio pamačiau būrį apsuptų vyrų

Vokiečiai įsakė man lipti iš vežimo. Iškratė vežimą, iščiupinėjo maišus ir žmonai liepė tolyn važiuoti. Man ranka parodė eiti. Tik dabar pamačiau apie trejeto šimtų metrų atstume nuo kelio stovinčius kokius pusantro šimto vyrų. Juos buvo apsuptę ginkluoti vokiečiai.

Aš vokiškai kalbėti beveik visai nemokėjau, nors Vokietijoje buvau buvęs kaip lenkų armijos belaisvis, bet iš nelaisvės buvau pabėgęs. Išsiėmiau savo asmens pažymėjimą, kurs buvo parašytas lietuvių ir vokiečių kalbomis. Rodau vokiečiams ir aiškinu kiek mokėdamas, kad aš esu švenčionių valsčiaus gyventojas. Tuo laiku mūsų kaimas buvo priškirtas prie švenčionių valsčiaus, lenkų valdymo laikais visą laiką buvome prie Lentupio valsčiaus.

Jie manęs visai nenorėjo klausytis. Iščiupinėjo kišenių ir

dar kartą ranka parodė, kad turio eiti į tą žmonių būrį, ir į nugarą pastūmėjo. Dar spėjau žmonai sušukti, kad važiuotų namo, o aš po poros valandų pareisiu, nes iki namų tik 4 kilometrai.

Kad šaudys žmones, vis dar nepagalvojau

Vienas vokiečių kareivis mane atvedė prie to būrio vyrų, kurie stovėjo ant Ramoniškės-Sabalkų lauko kelio, prie pat Ramoniškės dvaro. Čia pamačiau daugybę savo pažįstamų ir net prietelių, kaip antai Praną Lukaševičių, Juozą Šimkevičių, Ljūdviką Varnelį ir daugybę kitų savo mokyklos draugų...

Aš vis dar nepilnai įsivaizdavau pavojų ir drąsiai pradėjau kalbinti šalia manęs stovinčius, kurie visi buvo man gerai pažįstami. Bet nė vienas nieko į mano paklausimus neatsakė. Visi buvo pabalę ir persigandę. Pamačiau savo „svotą“, kaip pas mus vadina, Praną Lukaševičių (mano sesuo buvo ištėkėjusi už Prano sesers sūnaus). Kai jį norėjau užkalbinti, vokiečių kareivis prišokęs prie manęs piktai suriko „Nicht sprechen!“ Pasirodo, kad visiems jiems vokiečių buvo įgrasinta nieko nekalbėti ir, jei kas mėgins kalbėti, bus nušautas vietoje. Tad visi stovėjo ir tylėjo. Ir aš nutilau ir pradėjau galvoti, kad man iš čia reikia kaip nors sprukti, nes kai pradės tardyti, gali susėkti, jog esu pabėgęs iš Vokietijos nelaisvės, iš Stalago stovyklos prie Biesenburgo, kur buvo uždaryta 18,000 lenkų karo belaisvių. Tada gali būti su manim rietai. Bet kad šaudys žmones, vis dar nepagalvojau.

Visi tie žmonės, kurie čia pirma manęs buvo suvaryti, turėjo pagrindo būti nusiminę, nes kai vokiečiai juos rankiojo iš paskirų kaimų, tai kiekviename kaime po vieną vyrą pakorė. Jie tatau matė ir todėl buvo labai išgąsdinti.

Kiti susodinti laukė skerdynių...

Kita vyrų grupė iš kokių 100 žmonių, buvo toliau, dar už kokių 200 metrų. Jie visi buvo susodinti ant žemės tarp dvaro kluono ir tvartų...

Maždaug po valandos laiko mūsų grupė buvo pajudinta Lentupio link. Tenai, prie kapinių dirvoje pamatėm jau iš anksto paruoštą vietą. Tai buvo spygliuotomis vielomis dviem eilėmis aptverta aikštelė ir pastatytas kulkosvaidis, prie kurio laukė pasiruošę keli vokiečiai kareiviai. Tai pamatę, žmonės aiškiai suprato, kas jų laukia ir pradėjo žegnotis, bučiuotis, atsisveikinti broliai su broliais, tėvai su sūnumis, nes čia pasitakė po kelis iš vienos šeimos.

Atvartytus surikiavo po tris eilėmis ir pirmom dviem trejokėm įsakė bėgti pirmyn. Vos tik tie pabėgo apie 10 metrų, vokiečiai iš kulkosvaidžio į juos paleido salvę šūvių ir jie sukrito. Tada vokiečiai sukomanda-

vo sekančias dvi trejukes ir taip toliau...

Vienoje trejukėje atsirado drąsuolis vyras iš Ažuraičio kaimo, dabar jo pavardės nebeprišimenu. Aš gerai jį pažinojau iš matymo, nes būdavo didelis mušeika ir kuokynėse į jį kreipdavome dėmesį. Bernų strategija buvo tokia, kad jei tektų muštis su jo kaimo bernais, tai pirmiausia stengtis jį numušti.

Jis staigiu mostu puolė kulkosvaidį ir jo trijų vyrų vokiečių tarnybą, kuriuos būtų tikrai sutvarkęs, jei tuo momentu nebūtų prišokę keli kiti vokiečiai ir jį šautuvų durtuvais suvarstę. Bet kulkosvaidis vokiečiams nebeveikė kokias 7 minutes. Ta proga pasinaudoję, drąsesnieji ir tie, kurie buvo prysiakinėse eilėse, leidosi bėgti. Miškas nuo tos vietos buvo vos per kokius 150 metrų, tai apie 20 vyrų išsigelbėjom, nors kai kurie buvo sužeisti ir apsidraskė į spygliuotas vielas. Kai kurie buvo tiek persigandę, jog po dvi paras išbuvo miške nevalgę ir negėrę, o kiti buvo rasti miške nebegyvi apie kilometrą nuo žudynių vietos. Mat, į bėgančius žmones vokiečiai šaudė iš automatų ir pavienių šautuvų.

Tą dieną buvo sušaudyta apie 400 vyrų. Sušaudė 400, kitus žudė pavieniui. Vėliau buvo atvaryta nežinau iš kur dar viena grupė iš 150 vyrų.

Kitą dieną, gegužės 21 d., vokiečiai pasipylė sunkvežimiais po kaimus, gaudydami vyrus, kuriuos, atvežę prie pat Juozapo Biševskio dvaro, Lentupio-švenčionių kelio, išleisdavo iš sunkvežimio po vieną ir jį čia pat nušaudavo. Iš jų niekas nebepabėgo.

Gera nuotaika

(Atkelta iš 9 pusl.)

nelaimės ištiko būtent mane? Jis rimtai susirgo. Daugelis sušergera psichosomatine liga po kokios nors nelaimės.

Septinta, būkite nusiteikęs linksmai ir humoristiškai. Niekam niekad nesakykite ko nors biaueraus, nors, gal, tai ir būtų tiesa. Rytą pasakykite savo žmonai (arba vyrui): „Mano brangioji, tu šiandien gerai išrodai“, nors gal tai nebūtų tiesa. Judu abudu pasijusite geriau.

Pagaliau, visada ryžtingai spręskite klausimus, su kuriais jums tenka susidurti. Blogiausia, jei nuolat tik galvojate ir nesiryžtate. Susidūrę su sunkiu klausimu, pasiryžkite jį spręsti vieną ar kitaip ir tik tada pradėkite svarstyti.

Čia aš nurodžiau tai, ko jūs turite pasimokyti, norėdami išvengti labiausiai paplitusios ligos. Tad raktas štai koks: „Aš stengsiuos nusiteikti ir galvoti įmanomai maloniai ir linksmi“. Nėra geresnio kelio į laimę!

Taip vokiečiai iššaudė vyrus iš Sudaucų kaimo, Lentupio miestelio, Sabalkų, Ažuraičio, Papelekių, Žakų, Giručių, Janoniškių, Velykiškių ir kitų kaimų, kurių gerai nebeprišimenu. Kadangi buvo turgaus diena ir žmonių buvo iš toli suvažiuavusių, tai vokiečiams nesudarė jokio sunkumo nustatyti nužudymui žmonių skaičių surinkti...

Partizanai užmušė

„Kreislandwirtschaftsführeri“
(Tęsinys 12-me pusl.)

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVERSIAI

Jei norite užtikrinti nuo ugnies namus, baidus, automobilus ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad išperopintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė ištikus neturėsite jokių nemalonumų.

„Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters“

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1042
Telefonas: Central 6-5208

Generaliai Agentai Šių Kompanijų
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO

Donald Petkus

Anthony Petkus

A. PETKUS & SŪNUS

NAUJA KOPLYČIA

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 West 71st Street

(Maplewood gatvės kampas)

GRovehill 6-2345

Townhall 3-2108

Pilnas laidotuvių aptarnavimas, įskaitant karstą ir pasinaudojimą mūsų gražiom kopolyčiom, yra nuo \$375.00; \$430.00; \$595.00; \$650.00; \$695.00; \$750.00; \$875.00; \$895.00; \$945.00; \$975.00; \$990.00 ir daugiau. Karstą galima pasirinkti kopolyčioje.

GRAŽIOS INDIVIDUALINĖS KOPLYČIOS

Mašinoms pastatyti aikštė.

Lietuviams teikiama šios rūšies patarnavimus 30 metų.

Dr. Jonas Basanavičius

Apie nacių...

(Tęsinys iš 11 pusl.)

Komisija iš trijų nacių važiuo arklų Wehrmachtui imti, nes Lentupio valsčiuje tą dieną buvo įsakyta žmonėms suvaryti savo arklius į Lentupio miestelį. Tuos vokiečius pakelėje pasitiko rusų partizanai, kažkokio Markovo vadovaujami, ir metė į vokiečių mašiną rankinę granatą. Mašiną sugadinę, jie vokiečius nužudė, juos išrengė, jų uniformas ir dokumentus pasiėmė ir pasislėpė miške. Su jais važiuosią vertėją lenkę Rakowską paleido, jai nieko nedarydami. Paskui vokiečių gestapininkai ją suėmė ir betardydami nukankino, įtardami ją turėjus ryšius su rusų partizanais.

Trečią dieną, gegužės 22 d., visus Lentupio policininkus pakorė ant telegrafo stulpų, o švenčionyse, nuvežę į žydų kapines, sušaudė daktarą Miklaševičių, kilusį iš Miežonių kaimo netoli švenčionių. Daktaras Miklaševičius buvo labai populiarus gydytojas ir man asmeniškai buvo gerai pažįstamas. Kaip patirta, daktarą sušaudė dėl to, kad jis buvo išdavęs pažymėjimą žydai šoferiui mechanikui Lachimui, kurs visada vairavo Kreislandwirtschaftsruererio Becko automobilį. Tą dieną prieš važiuojant į Lentupį, Lachimas susirgo ir kreipėsi į kelis daktarus, prašydamas, kad jam išduotų pažymėjimą, jog jis serga ir negali vairuoti. Bet jam niekas kitas tokio pažymėjimo nedavė. Lachimas tada nuėjo pas daktarą Miklaševičių, paprašė ir, gavęs nesveikatos pažymėjimą, tą dieną pasiliko ir į Lentupį neišvažiavo. Gestapui kilo įtarimas, kad ir daktaras Miklaševičius turėjo ryšių su partizanais, nors aš tuo niekad netikėsiu. Vokiečiai sušaudė ir Lachimą bei jo tėvą, arklų perkupčių (barišniką).

Moterų ir vaikų raudos prie tėvų kapų

Paskui sekmadieniais, kai eidavome į Lentupį į bažnyčią, tai vis girdėdavome moterų raudojimą prie tų dviejų masinių kapinių, kurios buvo supiltos greitai. Moterys ir vaikai nebuvo šaudomi.

Jau 1944 metų kovo mėnesį

(datos neprisimenu, bet tai buvo penktadienis) aš buvau švenčionyse, kai apie 11 valandą prieš piet į švenčionis įvažiuo rusų partizanų būrys ir sustojo eilėje prie vokiečių Landwirtschaftsfuehrerio įstaigos, kur tą dieną vyko gausus interesantų priėmimas.

Priėję prie sienos, kuri beveik visa buvo iš stiklo. Ūmai išsitraukę iš užančių automatų, jie pro stiklą vietoje nudėjo du Kreislandwirtschaftsfuehrerius — švenčioniškį ir Pabradiškį, kurs iš Pabradės buvo su reikalais atvažiavęs į švenčionis. Buvo sužeista į koją vertėja Maldžiunaitė. Tai atlikę, partizanai susėdo į roges ir nuvažiuo kapinių link. Žmonės išgastyje pradėjo bėgti iš švenčionių miesto, bijodami vokiečių represijų, bet vokiečiai tuo laiku jau nieko nebegalėjo drayti, nes patys iš miesto į provinciją nebedrįso pasirodyti, o ir miestuose buvo bunkerius įsirengę ir juose nebesaugiai jautėsi.

Be sušaudytų kaimuose dar korė

Tikrą sušaudytų žmonių skaičių sunku nustatyti, nes niekas tada jų neskaitė. Būdavo sakoma, kad 4 kilometrų spinduliu bus iššaudyti visi vyrai, bet kiek aš žinau, tai tos taisyklės vokiečiai neprisilaikė. Pavyzdžiui, tokie vienkiamiai kaip Pakrėviškė, Baltrutiškė, Abmanka, Ramaldavas, Juzefavas ir kiti, kurie buvo netoliau kaip per 4 kilometrus nuo žudynių vietos, nebuvo paliesti. Ir tai, greičiausiai dėlto, kad vokiečiai nenorėjo gaišti laiko, vaikščiodami po vienkiamius ir rinkdami po vieną vyrą. Kas kita dideliuose kaimuose, kaip Sudauciai, iš kurio sušaudė 80 vyrų... Iš Sabalkų kaimo sušaudė 24 vyrus. Po kiek sušaudė iš kitų kaimų, nežinau, bet sakė, kad beveik visus vyrus išžudė. Sušaudytų skaičius buvo tarp 400—600 žmonių...

Kadangi žudymas vyko turgaus dieną, tai žmonių pakliuvo ir iš toliau.

Atvykę į Sabalkų kaimą vokiečiai liepė visiems vyrams susirinkti. Šiems susirinkus, vienam vyrui įsakė atnešti kopėčias, liepė atnešti virvę. Žmogus ir tai padarė. Tada įsakė tą virvę užrišti ant medžio šakos. Jis

Nemuno aukštupis

ir tai padarė. Tada liepė padaryti kilpą, ir kai kilpą padarė, liepė ją užsidėti sau ant kaklo. Žmogelis nusigando ir jokių būdu nenorėjo dėtis, tai vokiečiai, palipę ant kopėčių, jam tą kilpą uždėjo ir nušokęs kopėčias koją paspyrė. Žmogus pakibo...

Daugelis žmonių, dirbę laukuose ir pamatę keliu einant vyrų minią, iš smalsumo bėgo prie kelio pasižiūrėti, kas atsitiko. Tuos vokiečiai tuojuo prijungė prie varomųjų ir nebeleido pasišalinti.

Jei žmonės būtų įsivaizdavę, kas jų laukia, kai juos varė, sakysim, iš Ramoniškės dvaro į Lentupį per mišką, būtų stai-

giu puolimu išbėgioję į visas puses. Žinoma, būtų 10 ar 15 nušimčių žuvę, bet žymi dalis būtų išsigelbėjusi. Dabargi tik keli vyrai teišsigelbėjo, pasinaudami ta proga. Tai padarė tie, kurie vokiečius geriau pažinojo...

Vladas Jasiulionis

GERŲ DAIKTŲ PO TRUPUTĮ

— Ale ponia, tamstos balselis tai kaip rožių kvapai!

— Ačiu jau, ačiu už komplimentą, bet kaip tai suprasti?

— Labai aišku, tamstyte, gerų daiktų užtenka po truputį ir ilgam laikui!

NAUMĖ LIŪNAITĖ

MIELI LIETUVIAI!

Mes, trys Lietuvos dukros — aš, Naumė ir mano draugės Augė ir Skardė — senai ir ilgai gyvenę, bet nepasenę, buvę išvietintos, ilgai ir plačiai klajoje, pastangomis Nado Rastenio, pasiekėme lietuviškąją Čikagą ir viešime "Naujienose".

Mes norime atvykti į jūsų namučius ir papasakoti jums savo šiuropulgingus pergyvenimus senovės tremtyje. Iš mūsų sužinosite apie tais laikais esantį Bangpūčio dvarą Baltijos dugne, malonią Ravinę, geruosius Ardėnus, mūsų gimtinę — Žviryne, tų laikų Lietuvą ir didingas "Trijų Rožių šventės" apeigas.

Mūsų kelionė į jūsų namučius, buvusi \$5.00, dabar tik \$3.00. Prisiųsdami ar sumokėdami "Naujienoms", 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., leisite mums atvykti ir viešėti pas jus.

Iki mielo pasimatymo,

NAUMĖ LIŪNAITĖ.